

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jan Kouba**
Osobní číslo: **E20323**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Ekonomika a organizace bezpečnosti**
Téma práce: **Analýza hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnotit vývoj hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci ČR. Student se v analýze zaměří na jednotlivé typy příjmů a výdajů a provede jejich komparaci napříč vybranými jednotkami. Na základě výsledků student navrhne možná doporučení na zlepšení hospodaření.

Osnova:

- Hasičský záchranný sbor ČR.
- Financování jednotek požární ochrany.
- Deskripce vybraných jednotek požární ochrany.
- Analýza hospodaření vybraných jednotek požární ochrany.
- Zhodnocení a návrhy na zlepšení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN. Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva). Průhonice: Professional Publishing, 2019, 263 s. ISBN 978-80-88260-32-5.
SVOBODA, Michal, Radka VLADYKOVÁ, David BAUER, Miloslav KVAPIL a Miroslav MATEJ. Finanční řízení obcí. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2021, 99 s. ISBN 978-80-88375-08-1.
ŠENOVSKÝ, Pavel, Michail ŠENOVSKÝ a Milan ORAVEC. Teorie krizového managementu. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2020, 138 s. ISBN 978-80-7385-231-3.
TOCAUER, Martin a Ivana SCHNEIDEROVÁ. Rozpočet a rozpočtový proces. Praha: Acha obec účtuje s.r.o., 2019, 260 s. ISBN 978-80-905420-8-2.
VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. Integrovaný záchraný systém ČR na počátku 21. století. Druhé, upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022, 197 s. ISBN 978-80-246-5067-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ondřej Kuba, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Analýza hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 04. 2024

Jan Kouba v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Zde bych rád poděkoval Ing. Ondřejovi Kubovi, Ph.D. za odborné vedení, věnovaný čas a věcné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat celé rodině, která mi byla oporou po celou dobu studia.

ANOTACE

Bakalářská práce zpracovává problematiku hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci. Cílem práce je provést analýzu hospodaření jednotek sboru dobrovolných hasičů ve Statutárním městě Hradec Králové v období let 2013-2022. Z výsledků analýzy je za úkol navrhnout možná řešení, která by vedla ke zlepšení aktuálního stavu. První dvě kapitoly jsou ryze teoretické. Třetí kapitola je věnována popisu vybrané obce a jednotek požární ochrany. Čtvrtá kapitola je praktická, zde je provedena analýza. Poslední kapitola se věnuje vyhodnocení provedené analýzy a možným návrhům na zlepšení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany III, obec, příjmy a výdaje

TITLE

Analysis of the Management of Fire Protection Units in a Selected Municipality

ANNOTATION

The bachelor's thesis deals with the management of fire protection units in a selected municipality. The aim of the work is to analyze the management of the units of the volunteer fire department in the Statutory City of Hradec Králové in the period 2013-2022. From the results of the analysis, the task is to propose possible solutions that would lead to an improvement of the current state. The first two chapters are purely theoretical. The third chapter is dedicated to the description of the selected municipality and fire protection units. The fourth chapter is practical, here the analysis is carried out. The last chapter is dedicated to the evaluation of the performed analysis and possible suggestions for improvement.

KEYWORDS

Fire Rescue Service of the Czech Republic, fire protection unit III, municipality, income and expenses

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 Hasičský záchranný sbor České republiky	11
1.1 Význam a role Hasičského záchranného sboru ve společnosti.....	11
1.2 Definice a vázanost právními normami	12
1.3 Organizační struktura HZS	15
1.4 Vymezení jednotek požární ochrany	18
1.5 Personální zajištění	20
1.6 Požadavky na vybavení jednotek požární ochrany.....	21
2 Financování jednotek požární ochrany	23
2.1 Státní rozpočet	24
2.2 Rozpočty obcí a krajů	25
2.3 Fond zábrany škod.....	27
2.4 Fondy EU.....	29
2.5 Nadace	30
2.6 Úhrada nákladů za zásah hasičů	30
3 Deskripce vybraných jednotek požární ochrany.....	31
3.1 Statutární město Hradec Králové.....	31
3.2 Charakteristika, vybavení a zásahy jednotek PO III.....	31
4 Analýza hospodaření JSDH	35
4.1 Analýza běžných výdajů.....	36
4.2 Analýza kapitálových výdajů.....	44
4.3 Příjmy určené na požární ochranu	46
5 Vyhodnocení analýzy a návrhy na zlepšení.....	48
ZÁVĚR.....	51
POUŽITÁ LITERATURA	52

SEZNAM ILUSTRACÍ, GRAFŮ A TABULEK

Obrázek 1: Organizace HZS ČR (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023f).....	16
Obrázek 2: Statutární město Hradec Králové a rozmístění jednotek požární ochrany, upraveno (Seznam.cz, a. s., c2024)	33
Tabulka 1: Rozdělení JPO dle kategorií	19
Tabulka 2: Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany	20
Tabulka 3: Zřizovatel a zdroje financování	23
Tabulka 4: Porovnání vybraného druhu vybavení.....	32
Tabulka 5: Početní stav členů	33
Tabulka 6: Četnost výjezdů JPO v Hradci Králové.....	34
Tabulka 7: Průměrné výdaje na jeden zásah (v tis. Kč).....	40
Tabulka 8: Refundace mezd na jednotku (v tis. Kč).....	40
Tabulka 9: Technické a materiální prostředky na jednotku (v tis. Kč).....	41
Tabulka 10: Provozní náklady zbrojnic na jednotku (v tis. Kč)	41
Tabulka 11: Pohonné hmoty na jednotku (v tis. Kč)	42
Tabulka 12: Opravy a udržování na jednotku (v tis. Kč).....	42
Tabulka 13: Služby a ostatní na jednotku (v tis. Kč).....	43
Tabulka 14: Porovnání kapitálových výdajů dle jednotek (v tis. Kč)	45
Tabulka 15: Celkové kapitálové výdaje podle jednotek (v tis. Kč).....	45
Graf 1: Výdaje státního rozpočtu na požární ochranu v kapitole ministerstva vnitra	25
Graf 2: Procentuální možné rozdělení prostředků z FZŠ	28
Graf 3: Porovnání rozdělení finančních prostředků z Fondu zábrany škod (v tis. Kč)	29
Graf 4: Porovnání běžných a kapitálových výdajů s celkovými výdaji města	36
Graf 5: Běžné výdaje (v tis. Kč)	37
Graf 6: Poskytnuté zálohy na elektrickou energii a plyn (v tis. Kč).....	38
Graf 7: Poměrové zastoupení výdajů za celé sledované období.....	39
Graf 8: Běžné výdaje rozdělené podle jednotek (v tis. Kč).....	43
Graf 9: Podíl jednotek na celkových běžných výdajích	44
Graf 10: Struktura příjmů požární ochrany (v tis. Kč)	46
Graf 11: Porovnání celkových příjmů a výdajů na požární ochranu (v tis. Kč).....	47

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

IZS – integrovaný záchranný systém

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

SDH – sbor dobrovolných hasičů

JSDH/JSDHO – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce

JPO – jednotka požární ochrany

KOPIS HZS – krajské operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru

OPIS – operační a informační středisko

PO – požární ochrana

ÚVOD

Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany jsou součástí základních složek integrovaného záchranného systému. Jakožto orgány na úseku požární ochrany hrají nezastupitelnou roli v ochraně zdraví, života a majetku. V době rostoucích požadavků a pokroku v moderních technologiích roste význam jednotek požární ochrany. Hasiči nejezdí pouze k požárům, ale i k dopravním nehodám, osobám uvězněným ve výtahu, pomáhají při povodních nebo zajišťují civilní ochranu. Při pandemii Covid-19 hasičský záchranný sbor zajišťoval zásobování zdravotnickým materiálem.

K zajištění bezpečnosti občanů je nutné, aby jednotky požární ochrany disponovaly moderní a kvalitní technikou a vybavením. To je však velmi nákladné a v praxi zpravidla nastává situace, že jsou jednotky požární ochrany podfinancované. Tomu lze zabránit efektivnějším využíváním již existujících zdrojů nebo se zaměřit na to, kam a jak prostředky plynou, případně provést revizi. Stále však platí, že z prostředků by mělo vzniknout maximum užitku. Jedině tak se zajistí, že s penězi není plýtváno.

Cílem této práce je provést analýzu celkového hospodaření jednotek požární ochrany a nalézt slabé místo, jehož změna by vedla ke zefektivnění hospodaření a zabránilo se plýtvání s již tak omezenými finančními prostředky. Úkolem této práce je provést analýzu hospodaření jednotek požární ochrany ve vybrané obci. Vybranou obcí je Hradec Králové a jednotkami jsou jednotky požární ochrany zařazené do kategorie III, tedy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Práce je rozdělena do dvou základních částí, teoretické a praktické. Teoretická část je rozdělena na dva segmenty, popis samotného Hasičského záchranného sboru České republiky a možnosti financování jednotek požární ochrany. V praktické části je uveden základní popis Hradce Králové a vybraných jednotek požární ochrany. Následuje analýza hospodaření, zhodnocení a návrhy na zlepšení a závěr.

1 Hasičský záchranný sbor České republiky

V průběhu lidského života může dojít k situacím, se kterými si běžný člověk jako laik nedokáže poradit a je nucen obrátit se na profesionály. Na ty se můžeme obrátit v případě ohrožení života osob nebo zvířat, jejich zdraví, našeho majetku a také v případě, kdy je ohroženo životní prostředí. To jsou základní hodnoty, které jsou chráněny ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (ČESKO, 1998).

1.1 Význam a role Hasičského záchranného sboru ve společnosti

Již od nepaměti byli lidé na planetě sužováni požáry naturogenního, později i antropogenního původu. Ve středověku, kdy bylo kovářské řemeslo na vzestupu, nebyl požár ničím výjimečným. Domy byly dřevěné, tedy z vysoce hořlavých materiálů. Proto se kovářské dílny stavěly na okraji vesnic nebo měst, aby se zabránilo nežádoucím náhodným požárům od odlétávajících žhavých jisker. Riziko vzniku požárů se obyvatelům v blízkosti dílen nelíbilo, a tak kováři padli v nemilost. Proto byly založeny cechy na hašení požárů, ve kterých zastávali nemalý počet členů právě kováři. Kovářství nebylo jediné požárně nebezpečné řemeslo. Příkladem je velký požár Londýna roku 1666. Ten zničil přes polovinu tehdy dřevěného města a řádil celé 4 dny. Za jeho vzplanutím údajně stojí královský pekař, který špatně uhasil ohniště v peci. Z něj vylétla jiskra, která zapálila dříví uskladněné vedle pece (FTV Prima spol. s r. o., b. r.). V Českých zemích se zaznamenal větší pokrok se vznikem Spolku dobrovolných hasičů Zákupy, který se datuje do roku 1850. O tři roky později, tedy přesněji 23. března 1853, vznikl první profesionální sbor na území České republiky (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023a). Tento sbor zasahoval o 28 let později u požáru Národního divadla (Sbor dobrovolných hasičů Praha 1, b. r.). Rozvoj hasičské problematiky nebyl rychlý a za války začal být nedostačující. Proto požární ochrana po válce přešla pod agendu Ministerstva vnitra. To založilo Školu požární ochrany ve Frýdku-Místku v roce 1967, kde byli, a do dnešního dne jsou, hasiči školeni a vyučováni. Od 70. let 20. století se poměr mezi zásahy při požárech a technickými zásahy začíná měnit, a to ve větším zastoupení pro technické zásahy. Těmi jsou například zásahy u dopravní nehody, odklizení následků živelní pohromy nebo vyprošťování osob. V této době potřeba Hasičského záchranného sboru stále roste. Na přelomu tisíciletí byly pravomoci rozšířeny o problematiku krizového řízení, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaného záchranného systému. V současnosti je Hasičský sbor nepostradatelnou součástí bezpečnostního systému České republiky při řešení a přípravě na mimořádné události a koordinaci integrovaného záchranného systému (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023b).

1.2 Definice a vázanost právními normami

Pod pojmem Hasičský záchranný sbor se podle zákona rozumí: „*jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi*“ (ČESKO, 2015, §1). Jedná se tedy o osoby, které jsou instruovány, vycvičeny a vybaveny technikou a vybavením, které je určeno k zajištění bezpečnosti občanů České republiky a jejich návštěvníků na poli požární ochrany, každodenního života a situací, které se nedají předvídat. Krizová situace je stav, kdy došlo k narušení rovnováhy mezi přírodními, společenskými a technologickými procesy, v jejichž důsledku jsou ohroženy životy a zdraví, majetek nebo fungování veřejné správy (ČESKO, 2000a). O krizi lze hovořit v případě, že událost překročila stanovený práh přijatelnosti (Šenovský et al., 2020). Zazněl zde pojem mimořádná událost, který je definován v zákoně jako: „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“ (ČESKO, 2000b, §2 písm. b). Na první pohled se může zdát, že krizová situace a mimořádná událost mají jeden a ten samý význam. Rozdíl mezi nimi je ale ten, že při mimořádné události je nutné provést záchranné a likvidační práce. Záchranné práce lze chápat jako činnost, která směřuje k odstranění negativního působení na zdraví či život osob, jejich majetek a životní prostředí. Likvidační práce jsou naopak takové práce, které vedou k odstranění následků námi nechtěného jevu (Vilášek et al., 2022). HZS nemá za úkol řešit pouze následky a likvidaci, ale jeho úkolem je i prevence na poli požární bezpečnosti v rámci integrovaného záchranného systému.

1.2.1 Pozice HZS v integrovaném záchranném systému

Hasičský záchranný sbor je páteří součástí integrovaného záchranného systému. Fungování tohoto systému je upraveno zákonem 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Hasičský sbor je jednou ze čtyř základních složek spolu s poskytovateli zdravotnické záchranné služby, policisty a jednotkami požární ochrany. IZS je dotvářen ostatními složkami IZS, které mají zejména podpůrný charakter při řešení mimořádných událostí (Rektořík a kol., 2004). Těmito složkami jsou například vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, obecní policie nebo havarijní a pohotovostní služby. O integrovaném záchranném systému lze hovořit v případě, že na místo mimořádné události jsou poslány alespoň dvě složky, které provádějí interakci při záchranných a likvidačních pracích. Hasičský záchranný sbor je koordinátorem postupu složek IZS, které na místo dorazí. Protože na místě panuje jistý zmatek a je nutné zajistit, aby vše fungovalo a nebyly ohroženy lidské životy, musí se na místě stanovit velitel

zásahu. Velitelem zásahu je zpravidla hasič profesionální jednotky. Podle druhu mimořádné události lze velení převelet na jinou složku IZS, například zdravotníky nebo policisty. Hasičský sbor dále zřizuje operační a informační linku IZS na čísle 112, stejně tak i linku 150, která je určena přímo hasičskému záchrannému sboru (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023c).

Aby vše fungovalo tak, jak má, člení se IZS do více úrovní. Každá úroveň odpovídá za jí svěřené úkoly. Úrovně lze obecně rozčlenit na tři úrovně řízení (Vilášek et al., 2022) takto:

- taktické,
- operační a
- strategické.

Taktické řízení se provádí na nejnižší úrovni, která je nejbližší místu mimořádné události. Řízení spadá do gesce velitele zásahu, který je zodpovědný za provedení záchranných a likvidačních prací. Velitel zásahu je velitel jednotky požární ochrany, pokud je na místě přítomna, a řídí činnost složek IZS na místě. Jeho pravomoci a povinnosti jsou upraveny zákonem 239/2000 Sb. (Vilášek et al., 2022). Jako příklad lze uvést omezení přístupu osobám, které nejsou nezbytně nutné na místě zásahu, vyzvat k poskytnutí věcné nebo osobní pomoci či nařídit odstranění staveb za účelem snížení hrozících rizik (ČESKO, 2000b).

Řízení na prostředním stupni (**operační řízení**) probíhá na operačním a informačním středisku (OPIS) HZS kraje. To zároveň slouží jako operační středisko hasičů. Středisko pro IZS je označováno jako krajské operační a informační středisko (KOPIS). Z tohoto střediska se ovládá jednotný systém varování a vyrozumění obyvatel, dále spojovacím bodem mezi zasahujícími jednotkami a strategickým řízením (Vilášek et al., 2022).

Nejvyšším bodem řízení je strategická úroveň (**strategické řízení**), která se vykonává na základě zapojení starosty obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje nebo ministra vnitra na základě žádosti velitele zásahu. Jejich zapojení nelze chápat jako zapojení sil na zdolání mimořádné události v místě zásahu, ale jako dohled a koordinaci skrze dodržování poplachových plánů kraje a krizového štábu. Dochází ke koordinaci skrze havarijní plán kraje, který je připravený na mimořádnou událost velkého rozsahu. Jeho součástí je i vnější havarijní plán, který zpracovávají subjekty podnikající na území kraje nebo obce. Jejich provozem může být negativně ovlivněno okolí, například únikem chemických látek (Vilášek et al., 2022).

1.2.2 Právní rámec HZS

Z důvodu zajišťování výše zmíněných činností je Hasičský záchranný sbor vázaný právními normami. Některé z nich jsou z dob minulého režimu, avšak prošly procesem novelizace. Díky tomu odpovídají aktuálním potřebám. Pro řešení problematiky jednotek požární ochrany se využívají právní předpisy ve formě zákonů, vyhlášek a nařízení vlády. Mezi nejdůležitější předpisy lze řadit následující výčet:

- zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých právních předpisů,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany,
- vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky,
- nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků,
- vyhláška č. 487/2004 Sb., o osobní způsobilosti a
- vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších právních předpisů.

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky určuje celé fungování HZS ČR, jeho symboly i to, jak bude nakládáno s majetkem a další souvislosti. Obdobné určení lze nalézt v zákoně o integrovaném záchranném systému, který má číslo **239/2000 Sb.** nebo v **zákoně č. 240/2000 Sb.**, o krizovém řízení. Dalším významným zákonem je **zákon č. 133/1985 Sb.**, o požární ochraně, ve znění pozdějších právních předpisů, který stanovuje práva a povinnosti na poli požární ochrany fyzickým a právnickým osobám. Určuje roli orgánů veřejné správy a postih za nedodržení tohoto zákona. Na tento zákon navazuje **vyhláška č. 247/2001 Sb.**, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších právních předpisů. Tato vyhláška určuje postup zřízení, požadavky na vybavení jednotek požární ochrany, označení a barvu vozidel a požadavky na členy jednotek. Tato vyhláška byla doplněna **vyhláškou č. 35/2007 Sb.**, která určuje podrobné požadavky na požární techniku. Ve vztahu s členy jednotek bylo vydáno **nařízení vlády č. 352/2003 Sb.**, o posuzování způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků

a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků. Pro přijímání do jednotek krajských hasičů jsou určeny **vyhlášky č. 487/2004 Sb.**, o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších právních předpisů a **vyhláška č. 393/2006 Sb.**, o zdravotní způsobilosti, ve znění pozdějších právních předpisů (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023d). Hasičský sbor se nezaměřuje pouze na činnosti spojené s jednotkami PO, ale například i na problematiku v oblasti stavebního práva, kde určuje technické požadavky staveb a potřebnou dokumentaci. Dalšími oblastmi jsou například chemické a nebezpečné látky, bezpečnost výrobků, hornická činnost nebo platné zkušební předpisy. Zde se zkouší reakce na oheň a požární odolnost (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023e). To jsou pouze základní předpisy, které spadají alespoň částí do požární ochrany.

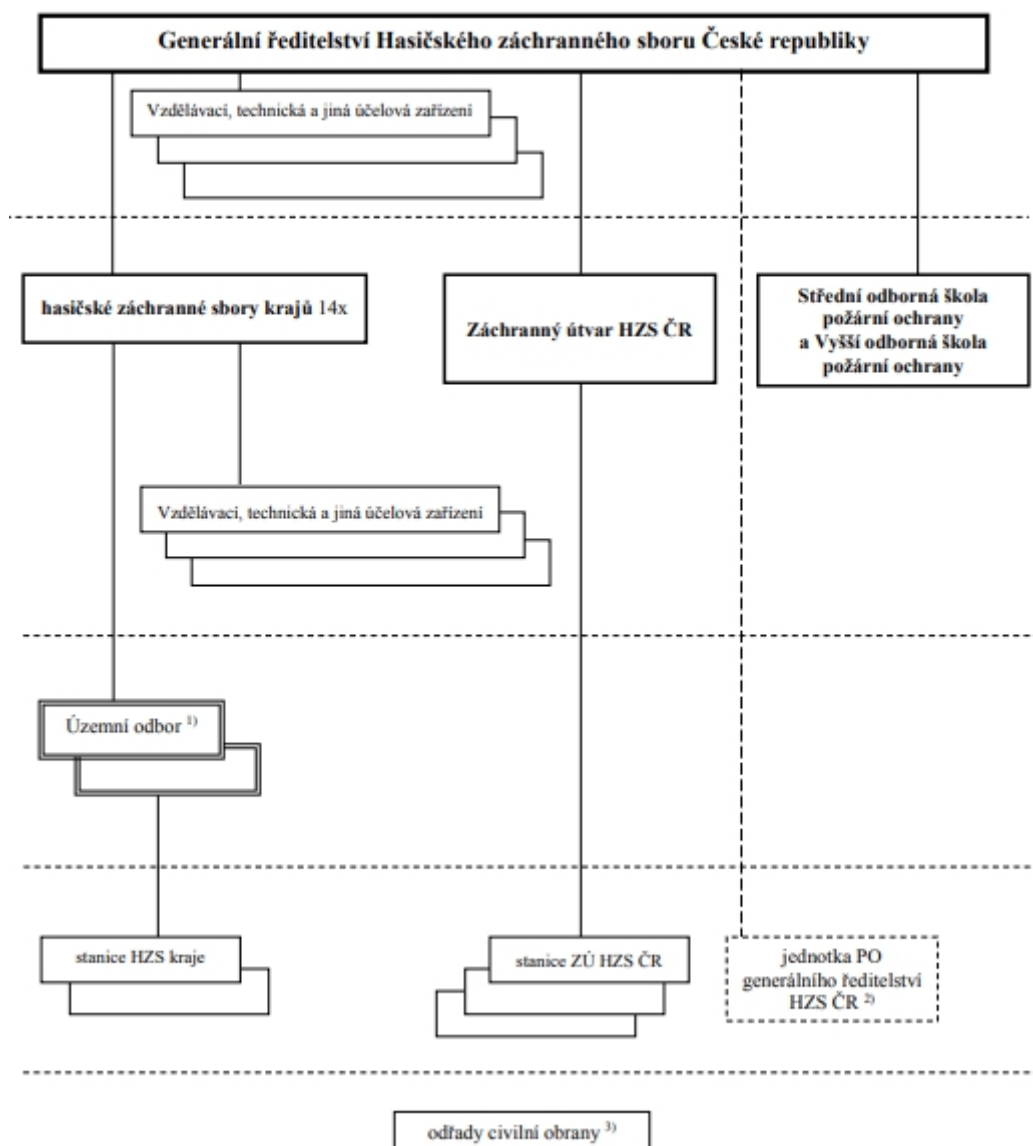
1.3 Organizační struktura HZS

Hasičský záchranný sbor má určenou organizační strukturu zákonem o Hasičském záchranném sboru České republiky. Ten určuje jeho podobu, vztah nadřízenosti a podřízenosti i chování příslušníků sboru. Struktura je rozdělena do 4 základních částí dle zákona (ČESKO, 2015) takto:

- generální ředitelství,
- hasičské záchranné sbory krajů,
- záchranný útvar,
- škola.

V následujícím obrázku č. 1 je znázorněna organizace HZS pro lepší představu graficky. Základní části jsou v tučném rámečku. Nadřízenost je znázorněna pomocí svislých čar.

Hasičský záchranný sbor České republiky

Obrázek 1: Organizace HZS ČR (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023f)

Generální ředitelství je organizační složkou Ministerstva vnitra. V jeho čele se nachází Generální ředitel. Ředitelství plní úkoly požární ochrany, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva na úseku Ministerstva vnitra. Existuje zde i správní nadřazenost. Generální ředitelství je nadřizeno HZS krajů, záchrannému útvaru a škole. Zároveň je podřizeno Ministerstvu vnitra. Součástí generálního ředitelství je Hasičský útvar pro ochranu Pražského hradu.

Záchranný útvar, který vznikl přechodem 157. záchranného praporu Armády ČR pod gesci Ministerstva vnitra Generálního ředitelství HZS ČR, je dislokován na stanicích, kde jsou

dvě záchranné roty v Hlučíně, jedna ve Zbirohu a v Jihlavě (Vilášek et al., 2022). V jeho čele stojí velitel útvaru. Jedná se o složku s celorepublikovou působností, jejíž hlavním úkolem je řešit mimořádné události velkého rozsahu, živelní pohromy a kalamity, rozsáhlé požáry nebo při zásazích, kdy je zapotřebí využít speciální techniku. Hasičský tank byl aktivně využíván při zásahu u výbuchu muničního skladu ve Vrběticích (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2024c).

Hasičské záchranné sbory krajů jsou výkonnou složkou HZS ČR. V čele je ředitel HZS kraje. Sídlo krajských hasičů je shodné s krajským městem. Výjimkou je středočeský kraj, kde hasiči sídlí ve městě Kladno. Jedná se o organizační složky státu, jejichž rozpočet je součástí kapitoly Ministerstva vnitra. Krajské ředitelství je nadřizeno územním odborům.

V čele územního odboru je ředitel. V rámci územního odboru je zřizováno operační a informační středisko a také dislokované výjezdové stanice. Ty jsou po správním obvodě, tedy vymezeném území pro zásah, rozmístěny tak, aby byla zajištěna bezpečnost občanů a dojezd na místo v zákonem stanoveném čase. Počet stanic je proměnný a dochází k jejich rušení a zakládání nových. Správní obvody odpovídají okresům, ty ale byly v roce 2007 zrušeny. V roce 2011 bylo zřízeno asi 240 stanic (Vilášek et al., 2022). Na těchto stanicích se udržuje služba nepřetržitě. Služba trvá 24 hodin, poté má hasič 48 hodin mezisměnového volna. Směna, která má 24 hodin, se dělí na 16 hodin výkonu služby a 8 hodin držení pohotovosti v místě výkonu služby, tedy na požární stanici (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023g). Vzdělávací zařízení a odřad civilní obrany není potřebné v kontextu práce popisovat.

1.3.1 Vztah mezi HZS ČR a JSDH

V obci se mohou nalézat jednotky Hasičského záchranného sboru kraje, jednotky sboru dobrovolných hasičů zřizované obcí a hasiči podniku.

Pojem Sbor dobrovolných hasičů (SDH) a Jednotka sboru dobrovolných hasičů (JSDH) bývá často zaměňován. SDH je spolek na úseku požární ochrany. Tomuto spolku není zadáno nakládat s právy a povinnostmi občanů v případě potřeby, ale může tak konat pouze ve vztahu ke svým vlastním členům. Jejich hlavním posláním je práce s mládeží, pořádání dětských dnů, zábavní a kulturní akce nebo požární sport. Největším sdružením na území České republiky je Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které skýtá přes 350 tisíc členů. Členem může být kdokoli, i malý hasič (Hasiči Lhoty u Potštejna, c1894-2023). Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je naopak zařazena do plošného pokrytí kraje a je tak součástí jednotek požární

ochrany a IZS. Tato jednotka je zřízena obcí na základě zákona o požární ochraně a dalších právních předpisů, které kladou požadavky na její provoz. Členem může být osoba, která je zdravotně způsobilá a prochází pravidelně odbornou přípravou. Člen JSDH nemusí, ale ve většině případech tomu tak je, být členem SDH (Hasiči Lhoty u Potštejna, c1894-2023).

Hlavním rozdílem mezi HZS ČR a JSDH je tedy skutečnost, že příslušníci hasičského sboru kraje jsou zřizováni Ministerstvem vnitra a jejich výkon povolání je na hlavní pracovní poměr. Příslušníci JSDH jsou ve vztahu dobrovolném a jsou zřizováni obcí.

1.4 Vymezení jednotek požární ochrany

Podle Hasičského záchranného sboru (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023h) se jednotkou požární ochrany rozumí systém tvořený osobami se speciálním vzděláním, které jsou vybaveny technikou a prostředky pro provedení protipožárního zásahu v místě potřeby. Jejich vybavení určuje vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Jejich řízení se dělí na organizační nebo operační. Organizačním řízením se rozumí soustavné vzdělávání v odborné, ale i fyzické způsobilosti. Tím je zvýšena jejich kvalifikace pro provádění potřebných úkonů. Operačním řízením se rozumí schopnost provést zásah od okamžiku přijetí zprávy, přes zásah až po návrat na stanici. Tedy to, co se odehrává převážně mimo stanici.

1.4.1 Rozdělení JPO

Rozmístění jednotek požární ochrany se provádí v souladu se zajištěním garantovaných hodnot občanům v případě mimořádné události. Toto zajištění je vykonáváno jednotkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí kraje, které se organizuje dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Principem plošného pokrytí je dislokování sil a prostředků jednotek tak, aby byl zajištěn včasný příjezd na místo mimořádné události. Rozdělení jednotek požární ochrany je znázorněno v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Rozdělení JPO dle kategorií

	kategorie jednotky PO					
	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu (min)	2	5	10	2	10	10
Působnost (min)	územní (20)	územní (10)	územní (10)	místní (-)	místní (-)	místní (-)
Počet jednotek	238	202	1 339	94	5 802	256
Zřizovatel	HZS kraje	obec	obec	PO/FO	obec	PO/FO
Pracovní poměr	hlavní	hlavní/vedlejší	dobrovolně	hlavní	dobrovolně	dobrovolně

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vilášek et al., 2022)

Hasiči vykonávající službu v JPO I jsou profesionální hasiči kraje, kteří drží nepřetržitou směnu. Jejich hasební obvod od stanice je maximálně 20 minut jízdy cisternovou automobilovou stříkačkou. To je maximální doba, která je stanovena zákonem.

V JPO II jsou zaměstnaní hasiči obce na hlavní nebo vedlejší pracovní poměr. Působnost není omezena hranicí obce, avšak mají poměrně krátký čas (10 minut) dojezdu na místo. Jejich vybavení nemusí dosahovat takové úrovně, jako je tomu u JPO I.

JPO III se vyznačuje tím, že hasiči zde jsou dobrovolně. Jejich nasazení je určeno KOPIS HZS kraje, kterému obec sdělí, jaké jednotky jsou připraveny k zásahu. O nutném zásahu se hasiči dozví, dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, akustickými prostředky jako je siréna, mobilní nebo radiový prostředek nebo jinou formou, například světelnou signalizací.

JPO IV je tvořena hasiči v hlavním pracovním poměru k právnické nebo podnikající fyzické osobě. Hasiči jsou vybaveni pro zásah na území zřizovatele. Mohou však zasahovat i mimo něj na základě dohody s KOPIS HZS. Tím však může být ohrožena bezpečnost podniku v případě vyhlášení poplachu na území provozovatele v okamžiku, kdy jednotka zasahuje mimo území zřizovatele.

JPO V jsou hasičské jednotky obce, kde hasiči vykonávají službu dobrovolně. Působnost je na území obce. Na základě veřejnoprávní smlouvy je možné, aby obec neměla zřízenou jednotku PO, musí však být smluvně vázána na zásah JPO z obce, s níž má uzavřenou dohodu.

JPO VI jsou hasiči právnické nebo podnikající fyzické osoby v poměru dobrovolné služby. Zasahují na území podniku (Vilášek et al., 2022).

1.4.2 Organizace systému JPO

Každému katastrálnímu území obce je předurčeno zajištění jednotky požární ochrany na základě stupně nebezpečí, počtu obyvatel a druhu zástavby. Následující tabulka č. 2 obsahuje dobu dojezdu na místo podle stupně nebezpečí a počet jednotek, které jsou na místo mimořádné události vyslány.

Tabulka 2: Plošné pokrytí jednotkami požární ochrany

Stupeň nebezpečí území obce		počet jednotek PO a jejich doba dojezdu na místo
I	A	2 JPO do 7 minut a další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut a další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut a další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut a další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut a další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut a další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut a další 1 JPO do 25 minut

Zdroj: vlastní zpracování dle (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023ch)

Stupeň nebezpečí území obce určuje nebezpečnost výskytu mimořádné události. Stupeň I je nejvíce ohrožující, například obchodní centra, nemocnice nebo podniky s nebezpečnou výrobou. Naopak stupeň IV je málo nebezpečný a jedná se například o samoty nebo pohraniční lesy. Písmeno A říká, že se jedná o situaci, která je náročnější na zdolání a je zapotřebí větších sil a prostředků. B je méně závažné a není na začátku vyžadován zásah dvou jednotek současně.

1.5 Personální zajištění

V hasičské jednotce se nacházejí členové, kteří se nazývají hasiči. Pod pojmem hasič se skrývá označení člena hasičské profesionální nebo dobrovolné jednotky (Hasiči online, b. r.). V množném čísle se hasiči používají pro označení sboru profesionálních nebo dobrovolných hasičů. Hasičský záchranný sbor České republiky zaměstnává pracovníky na základě služebního nebo pracovního poměru. Druh poměru je závislý na úseku, na který se dotýčný zájemce hlásí.

1.5.1 Služební poměr

Do služebního poměru jsou přijímáni hasiči, kteří se účastní výjezdů, vykonávají službu na operačním středisku nebo vykonávají vedoucího oddělení jednotek PO (Generální ředitelství

Hasičského záchranného sboru ČR, c2023i). Služební poměr podléhá zákonu č. 234/2014 Sb, o státní službě a přináší s sebou i jasná specifika a omezení. Musí projít výběrovým řízením, v den nástupu do služby složit služební slib. Mezi další omezení lze zařadit například zákaz činnosti v politickém uskupení nebo hnutí, zákaz podnikání nebo lze nařídít práci přes čas, pokud je to důležité (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023j). Mezi výhody se řadí základní týdenní doba služby 37,5 hodiny, šest týdnů dovolené, udělení studijního volna s nárokem na služební příjem nebo bezplatná psychologická péče (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023k). Plat hasiče se skládá ze základního tarifu, ten závisí na služebním místě, vzdělání a době služby, zvláštního příplatku za ochranu zájmů státu, osobní příplatek až do výše 60 % základního tarifu, odměny za plnění úkolů a příplatku za vedení. Je mu hrazen i stejnokroj a vybavení potřebné k výkonu služby (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023l). Do služebního poměru lze přijmout osobu, která je starší 18 let, bezúhonná a svéprávná, splňuje specifické podmínky pro služební místo, je fyzicky a osobnostně způsobilá a písemně požádala o přijetí do služebního poměru (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023m).

1.5.2 Pracovní poměr

Pokud bude zájemce zařazen na úsek ekonomický nebo kanceláře, tedy oblast administrativy, informatiky nebo servisní údržby, bude přijat na volnou pozici na základě pracovního poměru. Ten se řídí zákoníkem práce (ČESKO, 2006). Ten stanovuje základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. Určuje, kdo je zaměstnavatel, kdo je zaměstnanec, obsah pracovní smlouvy, délku zkušební doby nebo za jakých podmínek lze dát zaměstnanci výpověď a zda mu bude nutné vyplatit odstupné. Při přijetí do pracovního poměru k HZS ČR uchazeč musí projít běžnou zdravotní prohlídkou, popřípadě psychologickým vyšetřením, donést výpis z rejstříku trestů, doklad o dosažení požadovaného stupně vzdělání pro pracovní místo, o které se uchází nebo prokázat jazykové znalosti (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023n).

1.6 Požadavky na vybavení jednotek požární ochrany

Stejně tak jako jsou kladeny nároky na členy sboru, je kladen i důraz na kvalitu vybavení, se kterým hasiči pracují. Vybavení musí splňovat například podmínky z řady ČSN a ČSN EN nebo vyhlášku č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků PO. Podle hasičského záchranného sboru (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023o) je touto vyhláškou upraven například radiový terminál sítě PEGAS, který musí odpovídat standartu TETRAPOL, autonomní dýchací přístroj s tlakovou lahví nebo spodní

prádlo zasahujících hasičů. Jako důkaz splnění podmínek se uděluje takzvaná certifikace. Tím je zaručena shoda se schváleným provedením. Dále uvádí, že pokud není stanoven požadavek, technické podmínky stanoví generální ředitelství. To platí například o životnosti oblečení. Orientační životnost je uvedena v pokynu Generálního Ředitele HZS (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2024b). Životnost ochranného oděvu je stanovena na 5 let, u nehořlavé kukly také na 5 let, obuv má životnost 4 roky a ochranné rukavice 2, pokud nejsou proti mechanickým vlivům, poté platí životnost 1 rok. Spíše dochází k morálnímu zastarávání nežli opotřebení výstroje hasiče.

Podmínky pro požární techniku určuje vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky. Tento předpis určuje podmínky pro samotný automobil, jeho příslušenství a technické podmínky vyprošťovacího zařízení. Dále rozděluje požární automobily do skupin, určuje označení vozidla zkratkou nebo čím bude vozidlo vybaveno (ČESKO, 2007). Vizuální stránku určuje vyhláška č.247/2001 Sb., kde spravuje barevné označení vozidel, osob a letadel a požadavky na technické kontroly vybavení jednotek. Dále určuje minimální vybavení stanice HZS kraje i jednotky dobrovolných hasičů obce (ČESKO, 2001).

2 Financování jednotek požární ochrany

Požární ochrana, respektive provoz a akceschopnost hasičského záchranného sboru je mimo jiné podmíněna stabilním zdrojem financování. Ucelený přehled možných zdrojů financování jednotek požární ochrany podle jejich zařazení do kategorie JPO prezentuje tabulka 3.

Tabulka 3: Zřizovatel a zdroje financování

zřizovatel (jednotka)	zdroj financování
stát (JPO I)	státní rozpočet dary dotace, fond zábrany škod příspěvky obcí příspěvky krajů finanční instituce
obec (JPO II, JPO III, JPO V)	obecní rozpočet státní rozpočet krajský rozpočet dary dotace finanční instituce
FO/PO (JPO IV, JPO VI)	podnik nebo FO dotace dary rozpočet obce nebo kraje finanční instituce

Zdroj: vlastní zpracování dle (Provazníková, 2015)

Z tabulky vyplývá, že některé zdroje finančních prostředků jsou shodné napříč všemi kategoriemi JPO. Hlavním rozdílem ve financování JPO je hlavní zdroj, který je odlišný. Soustava veřejných rozpočtů počítá s financováním jednotek PO, které jsou zřizovány ministerstvem vnitra (státem) nebo obcí v rámci plošného pokrytí kraje (Nahodil a kol., 2009). Hlavním zdrojem financování JPO I je státní rozpočet. Pro jednotky, které jsou zřizovány obcí, je typické, že jejich hlavním zdrojem financování je obecní rozpočet. Všechny tyto jednotky jsou financovány ze soustavy veřejných rozpočtů. Oproti tomu JPO IV a VI jsou finančně závislé na zdrojích, které jim poskytne podnik. Společné znaky pro všechny JPO jsou například možnost přijímání darů, možnost žádat o dotace nebo zajistit si finanční prostředky od finančních institucí, jako je banka.

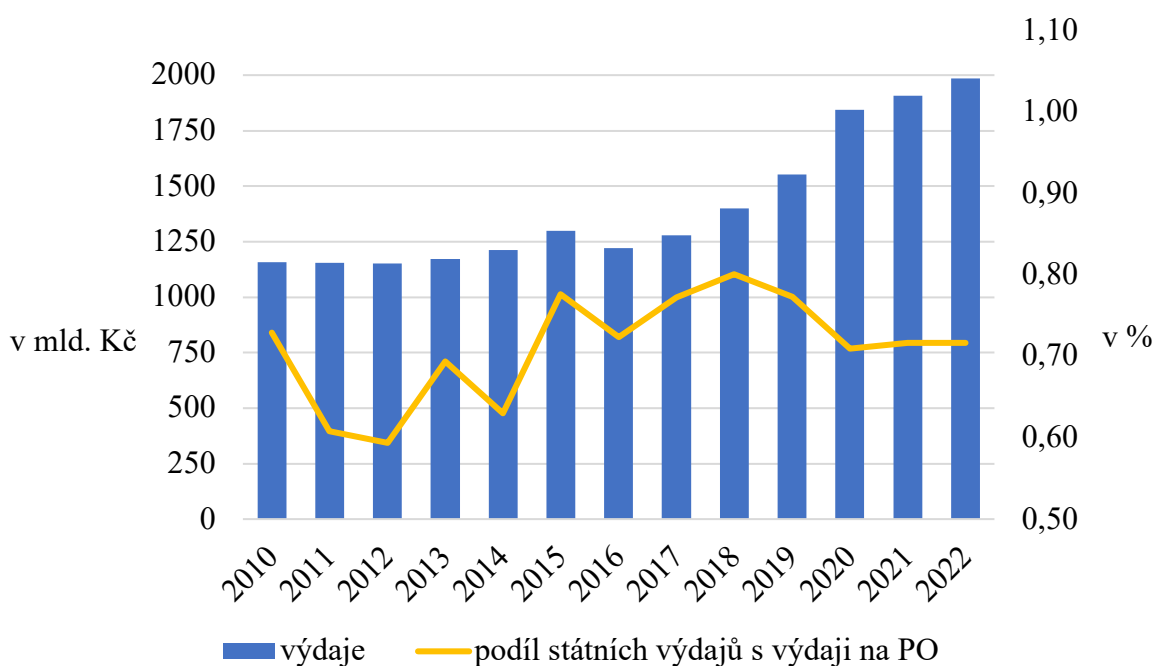
2.1 Státní rozpočet

Státní rozpočet je jedním z významných zdrojů financování požární ochrany. Ze státního rozpočtu jsou financovány přímo jednotky kategorie JPO I. Tento rozpočet je podle Peterové (2016) hlavním zdrojem financování chodu státu, a kapitoly Ministerstva vnitra. To hospodaří s částí státního rozpočtu, která je označena jako kapitola číslo 314 (Ministerstvo vnitra České republiky, c2024a). Jejím správcem je Ministerstvo vnitra a pomocí finančních prostředků, které obsahuje, plynou finanční prostředky na zajišťování agendy svěřené do gesce Ministerstva vnitra a reprodukce majetku příspěvkových organizací jím zřízené (Peterová, 2017), kam lze řadit mimo jiné právě Hasičský záchranný sbor České republiky nebo Policii České republiky. Dále plní úkoly jako odvolací orgán ve správním řízení, který rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím jím podřízených orgánů. Dále spravuje matriku, zabývá se problematikou spisové služby, vykonává dohled na přenesenou působnost územních samosprávných celků, vydává cestovní doklady nebo vykonává výkon práva volebního. Agenda Ministerstva vnitra je široká a kapitola musí pokrýt veškeré náklady, které s agendou souvisí (Ministerstvo vnitra České republiky, c2024b).

Finanční prostředky, které jsou pro potřeby této práce důležité, jsou zejména výdaje na požární ochranu. Jejich podíl vůči celkovým výdajům státního rozpočtu ukazuje graf 1 (výdaje kapitoly 314 státního rozpočtu, ze které se financuje paragraf 5511 (profesionální část PO), ale také paragraf 5512 (dobrovolná část PO) k celkovému objemu výdajů státního rozpočtu v letech 2010-2022). Z grafu je zřejmé, že v období po ekonomické krizi v roce 2009, (tj. v letech 2010-2012) podíl státních výdajů vůči výdajům na požární ochranu klesá. Následně došlo k rostoucí tendenci. Nicméně v poslední době se podíl ustálil na hodnotě 0,7 % vůči celkovým výdajům státního rozpočtu.

Graf 1: Výdaje státního rozpočtu na požární ochranu v kapitole ministerstva vnitra

Zdroj: vlastní zpracování dle MONITOR – Státní pokladna (c2023a, c2023b)

Mezi nejvyšší výdaje spadají platy zaměstnanců bezpečnostních sborů, fond sociálních a kulturních potřeb, opravy a udržování nebo pořízení staveb (MONITOR – Státní pokladna, c2023a). Státní rozpočet, respektive kapitola Ministerstva vnitra, obsahuje i výdaje na dobrovolnou část hasičů. Mezi největší výdaje na tuto část požární ochrany můžeme řadit například neinvestiční transfery obcím, investiční transfery obcím nebo neinvestiční transfery krajům (MONITOR – Státní pokladna, c2023a). Mimo to jsou ze státního rozpočtu poskytovány dotace na kapitálové výdaje ostatním kategoriím JPO.

2.2 Rozpočty obcí a krajů

Dalšími významnými zdroji financování JPO jsou rozpočty obcí a krajů. Problematika finančního plánování a hospodaření obce je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ačkoli při schvalování rozpočtu obce existuje jistá autonomie zastupitelstva, jsou zde zásady pro správu majetku obce nebo kraje. Podle Svobody et al. (2021) se na volené členy zastupitelstva vztahuje občanský zákoník. A to z důvodu správy cizího majetku. Toto souvisí i se správou majetku JSDH.

2.2.1 Krajský rozpočet

Zastupitelstvo kraje při sestavování rozpočtu nesmí také opomenout financování na paragrafy 5511 a 5512, tedy výdaje na požární ochranu. Do profesionální části lze zařadit

například příjem z pronájmu, ostatní neinvestiční příjmy, neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím nebo investiční transfery rozpočtům ústřední úrovně (MONITOR – Státní pokladna, c2024a).

Část rozpočtu pro paragraf 5512, tedy dobrovolnou část PO, je obsáhlá. Pod tento paragraf lze zařadit například příjem z pronájmu majetku, přijaté neinvestiční peněžní dary, příjmy z pojistného plnění, příjem z prodeje dlouhodobého majetku, platy zaměstnanců v pracovním poměru, výdaje na ochranné pomůcky, prádlo a oděvy, neinvestiční transfery spolkům nebo výdaje na pořízení staveb (MONITOR – Státní pokladna, c2024a).

2.2.2 Obecní rozpočet

Obecní rozpočet se skládá z příjmů a výdajů obce. Tocauer a Schneiderová (2019) uvádějí, že příjmy do rozpočtu jsou daňové, nedaňové, kapitálové a finanční transfery. Příjmy daňové se vybírají pomocí daní nebo místních poplatků. Do této skupiny spadá například daň z nemovitých věcí, daň z příjmu fyzických a právnických osob nebo poplatků za psa, ze vstupného, ubytovací kapacity, rekreační poplatků nebo poplatků za svoz komunálního odpadu (Peterová, 2017). Nedaňové příjmy jsou takové, které nejsou vybrány pomocí daní. Jsou to například splátky z poskytnutého úvěru obcí nebo příjmy z pronájmu bytů nebo pozemků obce (Tocauer, Schneiderová, 2019). Kapitálovým příjmem se rozumí příjem, který vychází ze schopnosti obce zhodnocovat svůj majetek, například investicí do dluhopisů nebo prodeje cenných papírů. Transfery jsou vázány na příjmy z jiných rozpočtů v podobě dotací. Jejich výše je ovlivněna schopností zastupitelstva a velikostí obce.

Obec musí do svého obecního rozpočtu na stranu výdajů zařadit i náklady na provoz jednotek požární ochrany, které jsou označeny jako JPO II, JPO III a JPO V. To z toho důvodu, že je jejich zřizovatelem. Prostředky z těchto zdrojů jsou určeny zejména na pokrytí běžných výdajů. Například Statutární město Hradec Králové vynaložilo v roce 2015 na požární ochranu 0,27 % z celkových výdajů města a v roce 2022 to byla hodnota 0,12 % (MONITOR – Státní pokladna, c2024c). Pro porovnání Statutární město Olomouc v roce 2015 vynaložilo 0,18 % z celkových výdajů města, v roce 2022 to bylo 0,13 % vůči celkovým výdajům (MONITOR – Státní pokladna, c2024d). V obou případech lze vidět pokles poměru mezi celkovými výdaji a výdaji na dobrovolnou část požární ochrany.

Z obecního rozpočtu jsou největší výdaje na profesionální část tvořeny například investičními a neinvestičními transfery státnímu rozpočtu nebo neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům (MONITOR – Státní pokladna, c2024b).

Jak již bylo uvedeno výše, obec je zřizovatelem jednotek požární ochrany, které jsou označeny JPO II, III a V, proto největší výdaje na požární ochranu bude zaujímat právě dobrovolná část. Sem spadá například příjem z prodeje neinvestičního majetku, ostatní osobní výdaje, výdaje na vytápění plynem nebo elektrickou energií nebo výdaje na pořízení dopravních prostředků (MONITOR – Státní pokladna, c2024b).

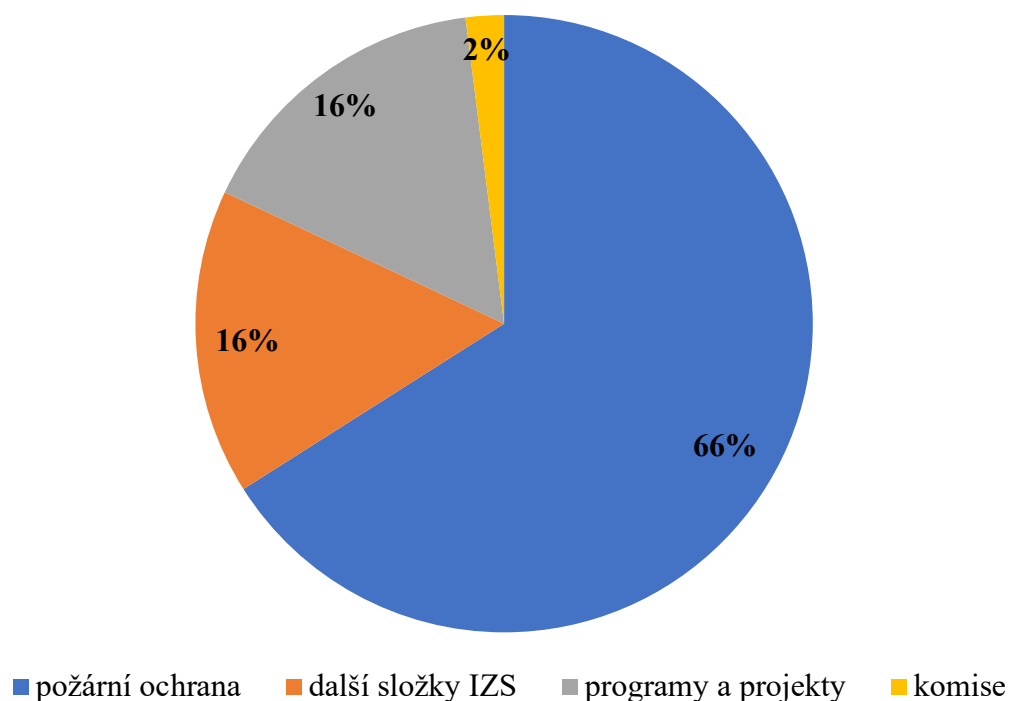
Na provoz jednotky SDH a nákup nového vybavení je zapotřebí finančních prostředků. Původ zdrojů lze rozdělit následovně (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2024a):

- výdaje obcí, které jsou zřizovateli JSDH (ČESKO, 1985),
- dary fyzických a právnických osob (ČESKO, 2000c),
- dotace z rozpočtu kraje, které vstupují jako příjem do rozpočtu obce (ČESKO, 1985),
- účelové neinvestiční dotace ze státního rozpočtu jako náhradu za zásah mimo území zřizovatele a odbornou přípravu členů (ČESKO, 2000d),
- účelové investiční dotace na techniku a vybavení (ČESKO, 1985) a
- ostatní dotační tituly, například Evropské fondy (ČESKO, 1985).

2.3 Fond zábrany škod

Dalším významným zdrojem financování je Fond zábrany škod, což je fond zřizovaný Českou kanceláří pojistitelů, který má za účel finančně podporovat základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému. Finanční základ fondu je tvořen příspěvkem od pojišťoven na území České republiky, které uzavírají pojistné smlouvy na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Podle České kanceláře pojistitelů (c2023a) je hlavním cílem fondu zvýšení bezpečnosti na pozemních komunikacích, prevence a osvěta v silničním provozu. Z fondu jsou dále financovány projekty, jako je výuka na polygonech nebo komunikační kampaně, dále jsou nakupovány věcné prostředky a technika HZS a JSDH nebo vybavení na krajské operační a informační středisko nebo pro policisty a zdravotníky záchranné služby. Příspěvek do fondu od pojišťovny činí 3 % z každého uzavřeného pojištění. Podle zákona č. 168/1999 Sb. (ČESKO, 1999) se rozdělují finanční prostředky fondu z celkového objemu ve výši minimálně 60 % Hasičskému záchrannému sboru, z toho je minimálně 20 % určeno jednotkám sboru dobrovolných hasičů obcí. Dalších nejméně 15 % z celkového objemu je určeno na podporu ostatních složek IZS a dalších nejméně 15 % na realizaci projektů a programů. Pro lepší představivost je zde graf 2, který znázorňuje možné rozdělení finančních prostředků.

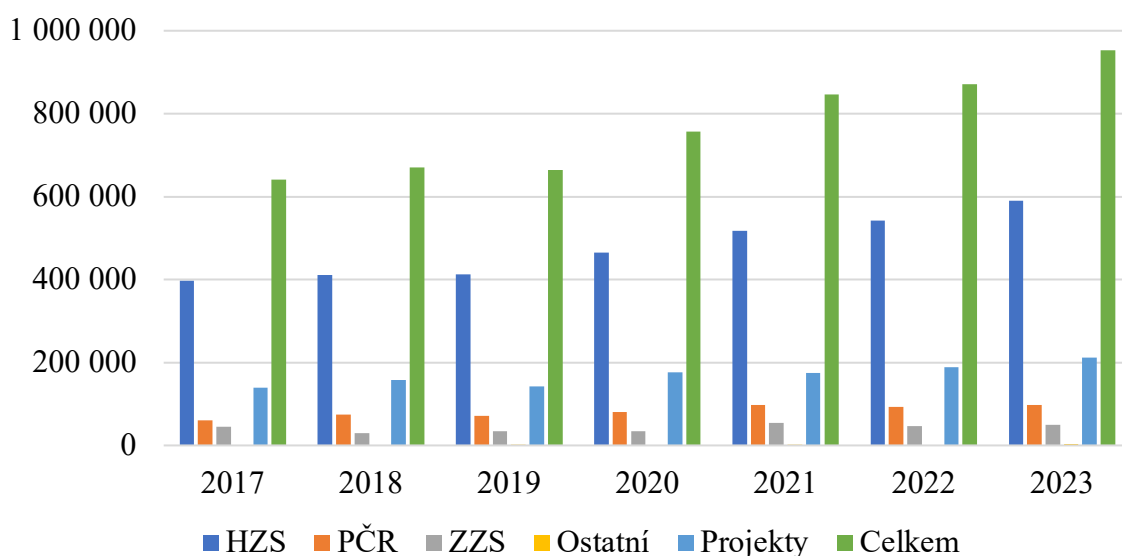
Graf 2: Procentuální možné rozdělení prostředků z FZŠ

Zdroj: vlastní zpracování dle ČESKO (1999)

Maximálně dvě procenta jsou určena na zajištění fungování komise. Ta se skládá z 9 členů, z nichž jsou dva členové zástupci HZS, jeden zástupce PČR, zástupce Ministerstva vnitra, zdravotnictví, dopravy a ze tří zástupců České kanceláře pojistitelů. Výkon funkce je v obecném zájmu a rozhoduje například o návrhu na rozdělení prostředků z fondu, stanovuje kritéria hodnocení nebo kontroluje čerpání prostředků fondu (ČESKO, 1999). Jak komise rozhodovala o rozložení prostředků, lze spatřit v grafu 3.

Graf 3: Porovnání rozdělení finančních prostředků z Fondu zábrany škod (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle Česká kancelář pojistitelů (c2023b)

Z grafu je zřejmé, že objem vybraných prostředků v posledních 7 letech rostl. To bylo zapříčiněno stoupajícím počtem registrovaných vozidel (Svaz dovozců automobilů – SDA, b. r.). Za 12 let se počet vozidel v České republice zvýšil o téměř polovinu. Navzdory rostoucímu počtu nově registrovaných vozidel se stáří vozového parku každý rok zvyšuje, pro rok 2022 bylo průměrné stáří vozu téměř 19 let (Svaz dovozců automobilů – SDA, b. r.). To do jisté míry ovlivňuje i růst objemu přidělených finančních prostředků z fondu hasičskému záchrannému sboru. Starší auta nejsou tak bezpečná a při dopravní nehodě je potřeba vyproštění osob nebo zajištění místa nehody. Je proto zřejmé, že vzniká potřeba vybavit hasičské vozy moderním vybavením, které usnadní práci při zásahu. Často jsou používány například hydraulické vyprošťovací kleště, stany nebo led osvětlení pro práci v noci nebo za zhoršených světelných podmínek.

2.4 Fondy EU

Nedílnou součástí rozpočtů jsou i finanční prostředky, které byly České republice přiděleny z fondů Evropské unie. Jedním z takových fondů je podle Pospíšila a Žufana (2019) Evropský fond pro regionální rozvoj. Právě tento fond rozděluje finanční prostředky na jednotlivé operační programy. Tento fond je zaměřený na podporu malého a středního podnikání, investice do infrastruktury, která má občanům pomoci například v oblasti energetiky, zdravotnictví, dopravy nebo v sociálních a kulturních oblastech. Příkladem je Integrovaný operační program. V roce 2020 byl ukončen program pro období 2014-2020.

V roce 2021 byl zřízen program nový, který se připravil na období 2021-2027. Správcem IROP 2021-2027 je pro Českou republiku ministerstvo pro místní rozvoj. Z evropských fondů bylo uvolněno 4,8 miliard eur, v přepočtu se jedná o téměř 118 miliard korun (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2024a). Z této částky je 9,3 miliard korun určeno na podporu a rozvoj integrovaného záchranného systému. Přihlášky do výzev může podat hasičský sbor, Policie ČR a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby krajů. Finanční prostředky lze použít například na obměnu specializované techniky, snížení závislosti na dodavatelích energií nebo zvýšení kapacit pracovníků ICT. Prostředky lze také žádat na modernizaci jednotného systému varování a vyznění (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2024b).

2.5 Nadace

Mezi další zdroje financování lze zařadit nadace. Významnými nadacemi jsou Nadace ČEZ a Nadace AGROFERT, která zřídila Hasičský fond. Nadace ČEZ přispěla Sboru dobrovolných hasičů Lochenice částkou 100 000 Kč na nové dýchací přístroje (ČEZ, a. s., c2024). Nadace AGROFERT podporuje profesionální i dobrovolné hasiče pomocí finančních příspěvků (Nadace AGROFERT, c2023). Z tohoto projektu lze i podporovat zájem dětí o hasičský sport. Dále lze příspěvkem snížit náklady na opravu nebo renovaci záchranné techniky. Fond není určen k uspokojování dluhů a nelze ho využívat zpětně (Nadace AGROFERT, c2023).

2.6 Úhrada nákladů za zásah hasičů

Činnostmi jednotek požární ochrany vznikají náklady, které je zapotřebí uhradit. Jsou to náklady zejména vůči členům, kteří zasahují na místě události (např. refundace mezd nebo odvody povinného pojistného) a také na spotřebovaný materiál a opotřebení vybavení. Zákon č. 320/2015 Sb. (ČESKO, 2015) stanovuje, že HZS ČR a JSDH náleží úhrada paušální částkou, která se započítává za každou započatou hodinu zásahu. Její hodnota je stanovena na částku 5 600 Kč.

V případě dopravní nehody je HZS oprávněn uplatnit náklady proti příslušné pojišťovně, kde je vozidlo pojištěno, České kanceláři pojistitelů nebo vůči Ministerstvu financí, pokud nemělo vozidlo povinnost podle zákona uzavřít pojistnou smlouvu z provozu vozidla (ČESKO, 2015). Pokud není jasné, kdo má náklady uhradit, uhradí je Česká kancelář pojistitelů. Ta následně může částku vymáhat. HZS kraje následně přerozdělí finanční prostředky jednotce sboru dobrovolných hasičů, která zasahovala při likvidaci dopravní nehody.

3 Deskripce vybraných jednotek požární ochrany

Následující část bakalářské práce je věnována analýze hospodaření jednotek sboru dobrovolných hasičů na území Statutárního města Hradec Králové se zaměřením na jednotlivé typy příjmů a výdajů, které jsou spojeny s provozem jednotek požární ochrany JPO III. Zkoumaný časový úsek byl stanoven na 10 let, konkrétně na období let 2013 až 2022.

3.1 Statutární město Hradec Králové

Vybranou obcí pro provedení analýzy je Statutární město Hradec Králové, které se nalézá v Královéhradeckém kraji, na soutoku řek Labe a Orlice. Český statistický úřad v Hradci Králové (c2024) uvádí následující základní informace o Hradci Králové:

- Nadmořská výška: 235 metrů nad mořem
- Rozloha: 105,7 km², z toho zastavěná plocha činí 7,52 km²
- Počet částí obce: 21 (označení částí města Hradec Králové)
- Počet obyvatel: 93 506

3.2 Charakteristika, vybavení a zásahy jednotek PO III

Dle Statutárního města Hradec Králové (c2024a) je na území města zřízeno celkem 11 zapsaných spolků Sboru dobrovolných hasičů. V 7 z 11 zapsaných spolků je zřízena jednotka sboru dobrovolných hasičů, která je zařazena do plošného pokrytí kraje. Jedna je označena jako JPO V a zbylé nesou označení JPO III. U všech platí, že jsou zřizovány obcí, tedy Statutárním městem Hradec Králové. Následující výčet ukazuje zařazení jednotky do plošného pokrytí kraje a její územní název (Statutární město Hradec Králové, c2024a):

JPO V:

- Malšovice

JPO III:

- Svinary,
- Třebeš,
- Plácky,
- Plačice,
- Malšova Lhota a
- Březhrad.

Ačkoli se jedná o jednotky, které jsou rozčleněny do různých skupin JPO, veškeré vybavení odpovídá legislativním požadavkům. Jednotky jsou určeny zejména pro zásah na území Statutárního města Hradec Králové. V tabulce 4 jsou uvedeny vybrané druhy techniky a vybavení, kterými jednotky v Hradci Králové disponují. Vybavení jednotek je téměř shodné, výjimky jsou zejména v technickém vybavení zbrojnic nebo počtu vybavení.

Tabulka 4: Porovnání vybraného druhu vybavení

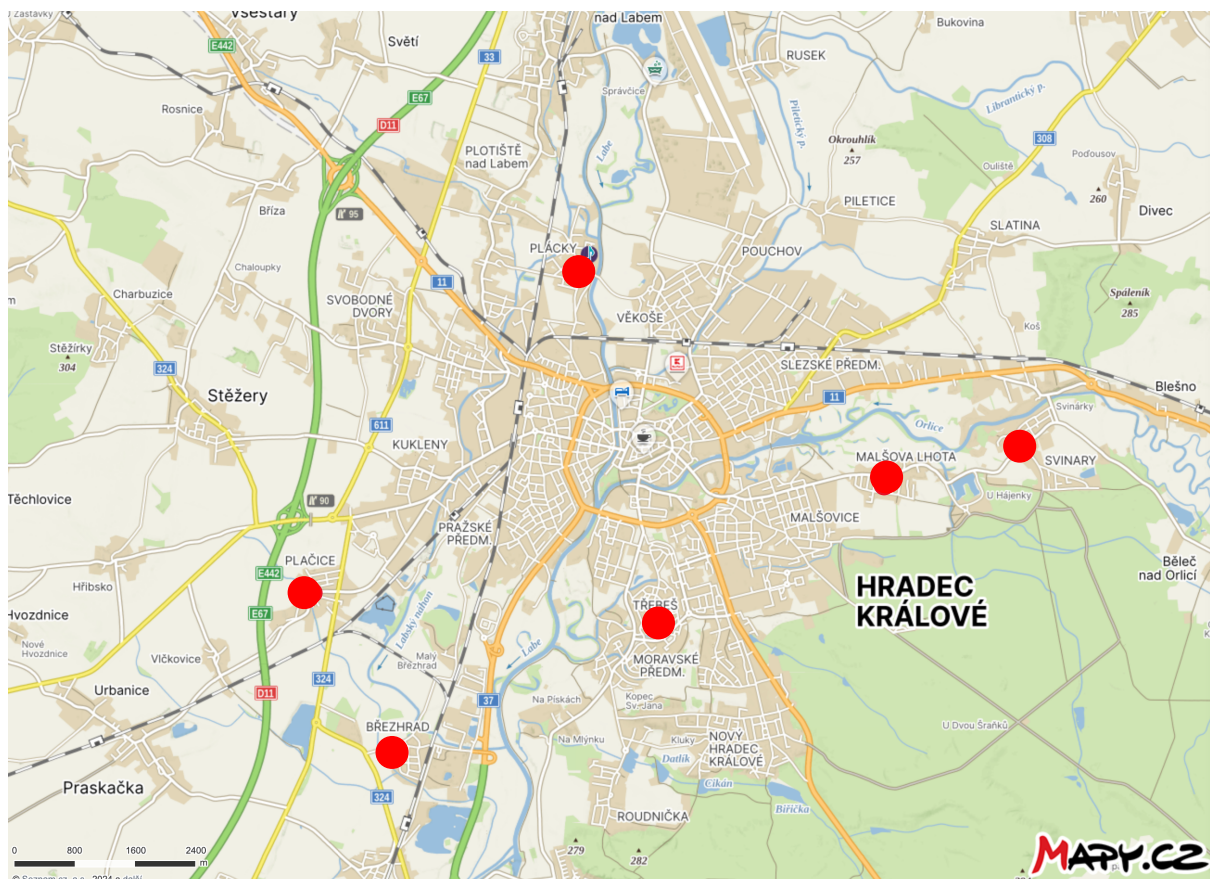
druh vybavení	jednotka požární ochrany					
	Svinary	Třebeš	Plácky	Plačice	Malšova Lhota	Březhrad
Cisternová automobilová stříkačka	1	1	1	1	1	2
Dopravní automobil	1	1	1	1	1	1
Hydraulické vyprošťovací zařízení	0	0	0	1	0	0
Přenosná stříkačka	1	1	2	2	2	1
Plovoucí čerpadlo	1	1	1	1	1	1
Kalové čerpadlo	1	1	1	1	1	1
Motorová pila	1	1	1	1	1	1
Rozbrušovací agregát	1	1	1	0	1	1
Elektrocentrála	1	1	1	1	1	1
Benzinový vysavač	1	1	1	1	1	1
Lezecká výbava	1	1	1	1	1	1
Staniční rádio stanice	1	1	1	1	1	1
Přenosné rádio stanice	7	7	7	5	7	7
Svolávací systém	1	1	1	1	1	1
Travní sekačka	0	0	1	0	0	0
Motorový člun	0	0	1	0	0	0
Křovinořez	0	0	0	0	1	0

Zdroj: vlastní zpracování dle e-mailové komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024

Rozmístění jednotek po obci odpovídá rozmístění obyvatelstva. JSDH Třebeš se nalézá u největších sídlišť Hradce Králové, kterými jsou Třebeš a Moravské předměstí. JSDH Malšova Lhota sídlí asi kilometr za hranicí městské části Malšovice, která navazuje na již zmíněná sídliště. JSDH Svinary jsou nejvzdálenější jednotkou. Díky své poloze mohou provést zásah v ulici Bratří Štefanů, kde se nalézají prodejny automobilů, logistické podniky a firmy s různým zaměřením. Na tuto ulici navazuje městská část Slezské předměstí, další sídliště města. Zde se žádná jednotka nenalézá, protože tato část sousedí s městskou částí Plácky, kde lze nalézt JSDH Plácky. Tato jednotka je mimo jiné vybavena také lodí, neboť v její blízkosti je tok řeky Labe. Další jednotkou je JSDH Plačice, která sídlí v těsné blízkosti nákupního centra

Albert a také městské části Kukleny. Poslední zmiňovanou jednotkou je JSDH Březhrad. Tato zbrojnice prošla rozsáhlou rekonstrukcí a je tak nejmodernější zbrojnicí města Hradec Králové. Nalézá se v blízkosti nákupního centra Březhrad, obchodního domu Makro a Hornbach (Seznam.cz, a. s., c2024). Jednotka Březhrad prošla v roce 2016 transformací, kdy z požární hlídky byla zařazena do plošného pokrytí kraje v kategorii JPO III.

Obrázek 2: Statutární město Hradec Králové a rozmístění jednotek požární ochrany, upraveno (Seznam.cz, a. s., c2024)

Tabulka 5 reflektuje početní stav jednotek. Tento stav je z dlouhodobého hlediska neměnný.

Tabulka 5: Početní stav členů

	Jednotka					
	Svinary	Třebeš	Plácky	Plačice	Malšova Lhota	Březhrad
počet	17	21	15	17	15	20

Zdroj: vlastní zpracování dle e-mailové komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024

3.2.1 Druhy zásahů

Z důvodu zařazení JSDH do plošného pokrytí kraje, jsou jednotky vysílány krajským operačním a informačním střediskem ke zdolávání mimořádných událostí, ale směřují také svoji činnost i k zajišťování požární bezpečnosti při konání akcí na území města Hradec Králové. Ať se již jedná o kulturní akce, jako jsou divadla, jarmarky, slavnosti k výročí města nebo akce sportovní či koncerty, vybrané jednotky na místě dohlíží na dodržování zásad požární bezpečnosti. Počet událostí v letech 2013-2022 je ukázán v tabulce 6 spolu se zasahující jednotkou. Z počtů lze určit, že největší počet zásahů má jednotka Třebeš, následuje Malšova Lhota, Plačice a Plácky. Následují Svinary a nejméně zásahů provedla jednotka Březhrad.

Tabulka 6: Četnost výjezdů JPO v Hradci Králové

jednotka	Rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	31	39	55	38	49	63	54	27	29	55
Třebeš	39	77	138	113	111	138	115	49	82	113
Plácky	48	63	108	93	86	98	81	66	55	75
Plačice	37	59	66	95	62	154	262	38	40	52
Malšova Lhota	59	73	106	78	99	160	155	75	34	72
Březhrad	0	0	16	4	31	38	43	25	24	56

Zdroj: vlastní zpracování dle e-mailové komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

Druhy zásahů (celkový počet) lze rozčlenit následovně:

- požár (649),
- dopravní nehoda (57),
- únik nebezpečných chemických látek (19),
- technická pomoc (990),
- ostatní mimořádná událost (65),
- planý poplach (625) a
- dohled na akcích (1 796).

Nejpočetnějším druhem zásahu byl dohled na akcích. Druhým nejpočetnějším zásahem byla technická pomoc, následovaná požárem a planým poplachem. Každý typ zásahu je bezesporu jinak finančně náročný. Dohled na akcích je méně finančně náročný, protože se neopotřebovává vybavení. Naopak požár, dopravní nehoda nebo technická pomoc je finančně náročná.

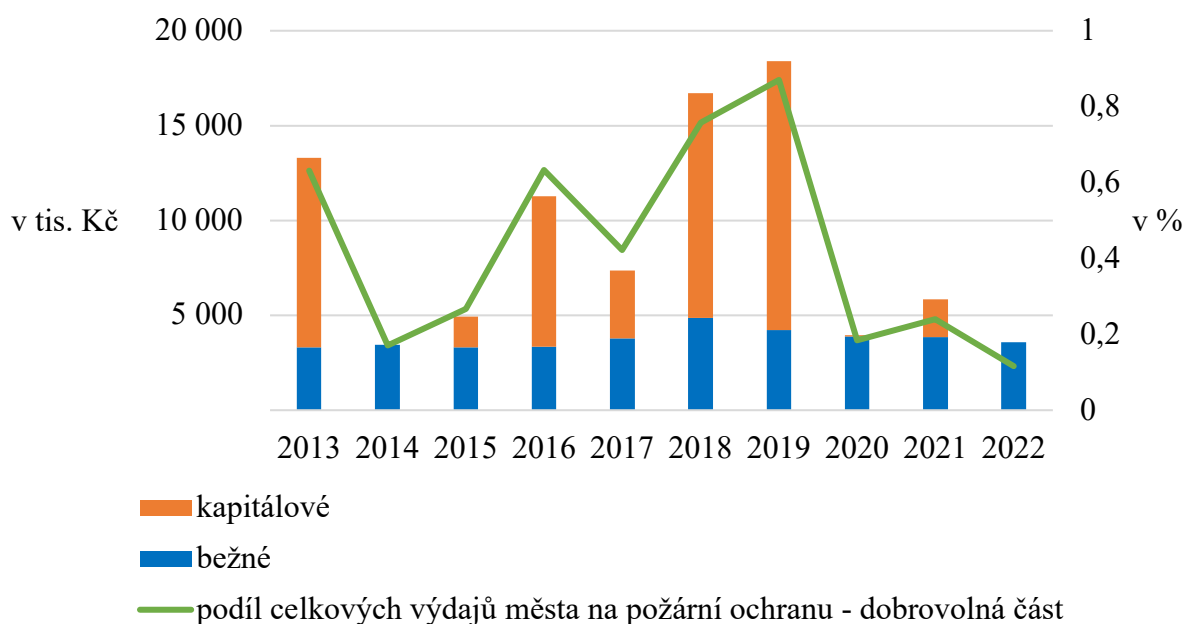
4 Analýza hospodaření JSDH

Ve Statutárním městě Hradec Králové je hospodaření JPO III podřízeno Odboru krizového řízení, který má vyhrazenou část obecního rozpočtu. Výdaje odboru na požární ochranu lze rozdělit na dobrovolnou část a část profesionální. Hlavní výdaje města na požární ochranu směřují na podporu dobrovolné části požární ochrany, kterou Statutární město Hradec Králové zřizuje. Ta má, stejně jako v ostatních veřejných rozpočtech, označení paragrafu 5512. Mezi největší výdaje lze zařadit rekonstrukce budov nebo nákup techniky. Dále jsou z rozpočtu uvolňovány prostředky na podporu profesionální části, paragraf 5511. Tyto výdaje mají investiční a podpůrný charakter profesionálních jednotek. Mezi největší výdaje lze zařadit rekonstrukci sportovního stadionu nebo příspěvky na automobily (Statutární město Hradec Králové, c2024b, c2024c).

Pro porovnání běžných a kapitálových výdajů na dobrovolnou část je zde uveden graf 4, kde je provedena jejich komparace. Běžné výdaje jsou výdaje, které se každé období opakují (např. výdaje na mzdy, energie nebo palivo). Naopak kapitálové výdaje jsou výjimečné a mají investiční charakter. Vývoj běžných výdajů je v čase téměř neměnný a pohybuje se kolem 3,7 mil. Kč ročně. Kapitálové výdaje se v čase mění a jsou determinovány zejména potřebou obměny vozového parku nebo investice do budov a jejich okolního prostředí. V grafu je dále uveden podíl výdajů na PO vůči celkovým výdajům města Hradec Králové.

U křivky podílu je patrné kolísání, které vychází z celkových výdajů města na požární ochranu. Na tomto průběhu podílu vůči celkovým výdajům města se hlavní měrou podílely kapitálové výdaje. To lze spatřit hlavně v roce 2014, kdy nebyly uskutečněny žádné kapitálové výdaje a podíl tak výrazně klesl. Další takový jev lze spatřit i v roce 2020, kdy také nebyly uskutečněny žádné kapitálové výdaje a podíl znovu klesl, tentokrát výrazněji, zhruba o 0,6 %. Což bylo ovlivněno hlavně extrémními výdaji v roce 2019, kdy hlavními kapitálovými výdaji byly výdaje na zbrojnici Březhrad.

Graf 4: Porovnání běžných a kapitálových výdajů s celkovými výdaji města

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

4.1 Analýza běžných výdajů

Běžné výdaje jsou takové výdaje, které se každý rok opakují. Pro Statutární město Hradec Králové to jsou konkrétně tyto:

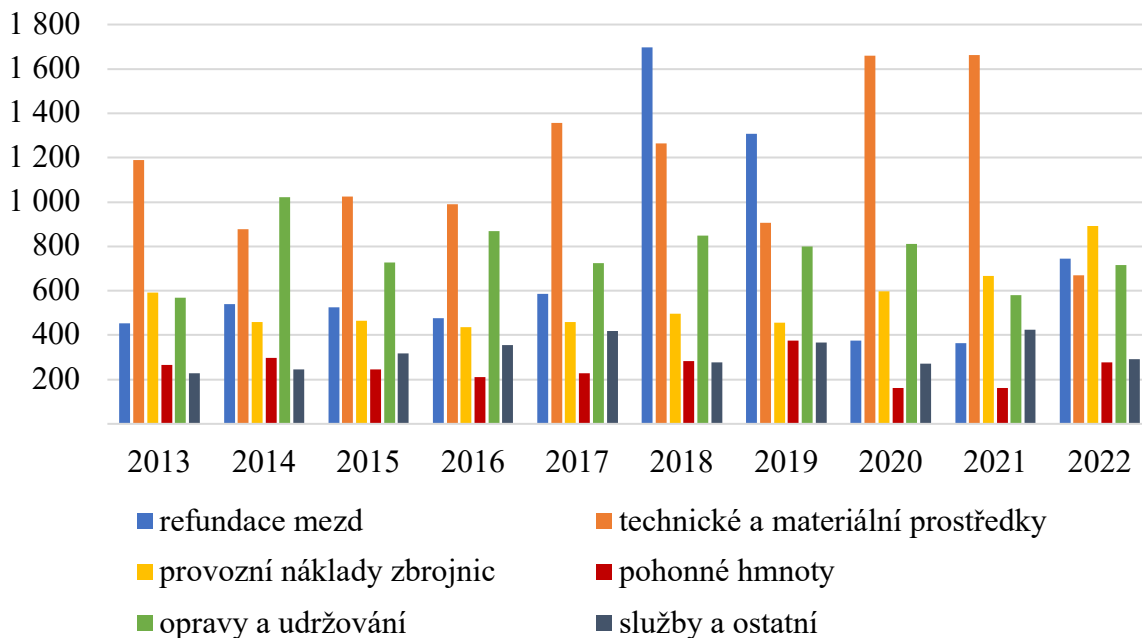
- refundace mezd,
- technické a materiální prostředky,
- provozní náklady zbrojnic,
- pohonné hmoty,
- opravy a udržování a
- služby a ostatní.

Celkovou výši běžných výdajů rozdělených podle výčtu ve sledovaném období let 2013-2022 zobrazuje graf 5. Tento graf je rozdělen do sloupců podle přechozího výčtu ukazatelů.

Prvním (modrým) sloupečkem grafu jsou refundace mezd, které jsou do roku 2018 téměř konstantní. V roce 2018 a 2019 došlo k navýšení částky na náhradu mezd, a to o více jak dvojnásobek. Nejvíce se na uvedeném trendu podílelo vyplácení odměn za práci podle dohod (MONITOR – Státní pokladna, c2024c). Nárůst tohoto výdaje lze spatřovat ve skutečnosti, že tyto roky se zvýšil i počet zásahů, které jednotky řešily. Dále do této skupiny spadají náhrady

na povinné pojištění a náhrady mzdy, kdy člen jednotky je odvolán na zásah a musel být uvolněn ze svého zaměstnání.

Graf 5: Běžné výdaje (v tis. Kč)

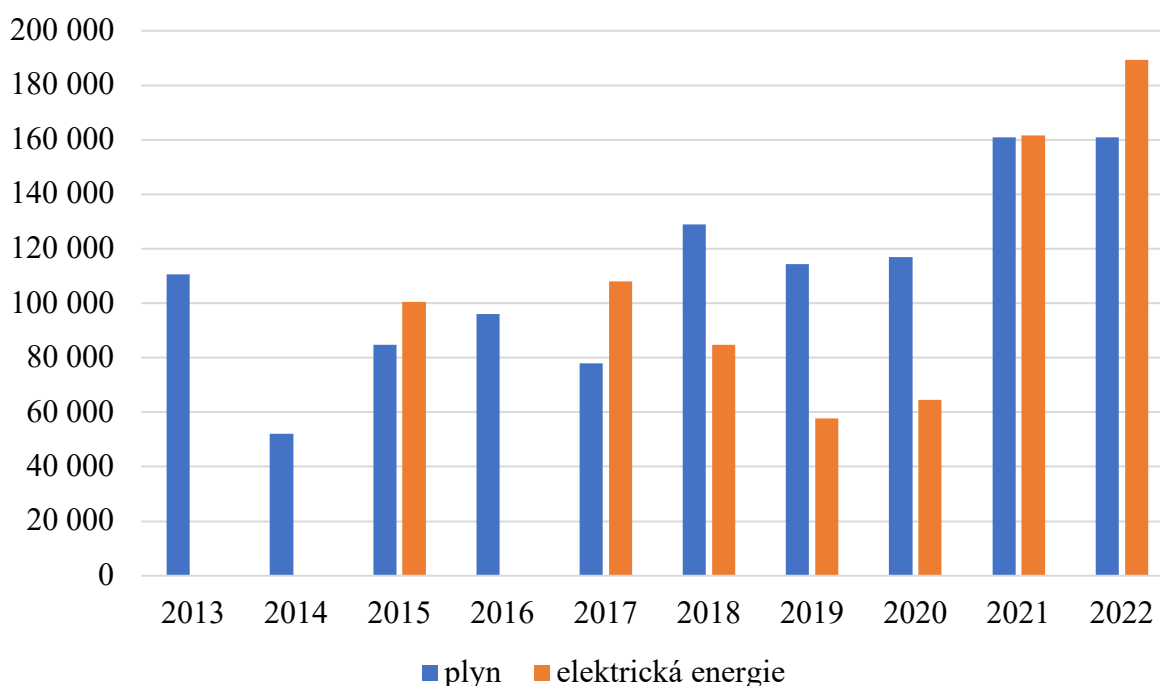

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

Dlouhodobě největší položkou jsou výdaje na technické a materiální prostředky. Z grafu 5 lze vyčíst periodicitu opakování výdajů. Do této skupiny výdajů lze zařadit výdaje na pořízení majetku, který není kapitálový, ale používá se při zásazích. Takovým majetkem je například přenosný hasicí přístroj, hadice, rozdělovače, osobní ochranné pomůcky, boty, rukavice nebo zásahová kombinéza. Toto vybavení podléhá při provádění zásahu opotřebení a je vystavováno chemickému a tepelnému působení.

Provozní náklady zbrojnic jsou v čase spíše neměnné. Zbrojnice je nedílnou součástí každé jednotky požární ochrany. Zde je zaparkovaná technika a vybavení. Protože členové jednotky jsou členy Sboru dobrovolných hasičů, je zbrojnice využívána i jako zázemí pro potřeby tohoto spolku. Největšího výdaje ve sledovaném období dosáhl rok 2022, kdy prudce zdražila elektrická energie i plyn. Dále se sem započítávají výdaje na vodné, stočné nebo teplo. Tento jev potvrzuje i graf 6, kde jsou vyčísleny celkové zálohy na plyn, které město zaplatilo dodavatelům. Dodavatelé se v čase mění.

Graf 6: Poskytnuté zálohy na elektrickou energii a plyn (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle e-mailová komunikace s Petrou Fiedlerovou z 25. března 2024

Poskytnutá data jsou interního charakteru a pokud data chybí, nebyla poskytnuta. Je tomu tak v letech 2013, 2014 a 2016 u záloh na elektrickou energii.

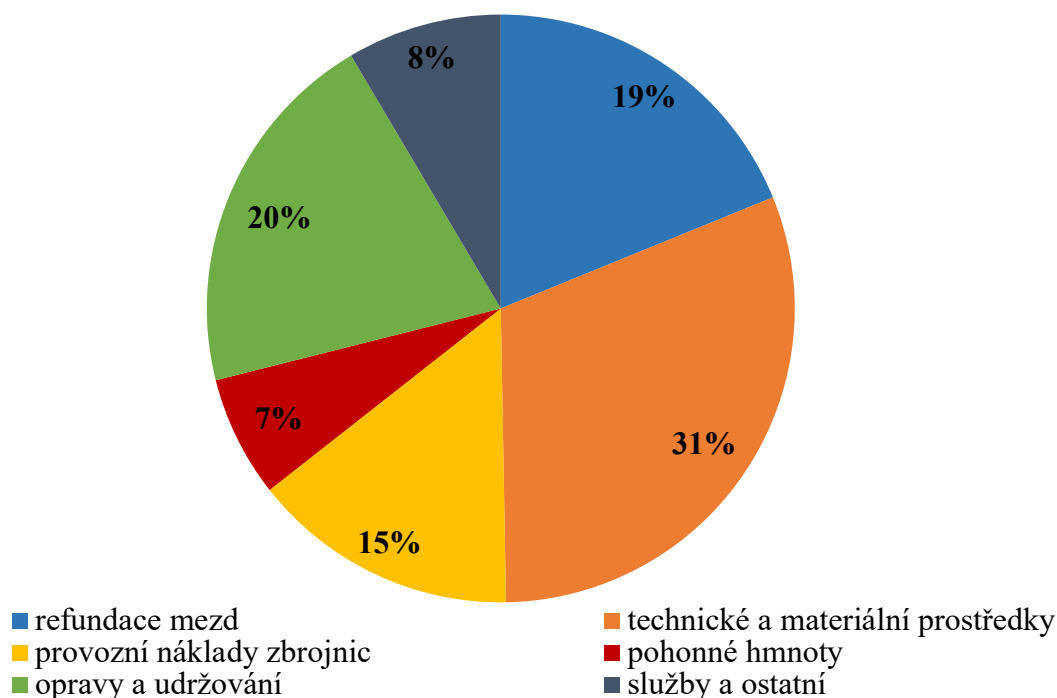
Výdaje na pohonné hmoty se pohybují na hranici okolo 250 tisíc Kč ročně. Nejvyšší vyplacená částka na pohonné hmoty byla roku 2019, kdy také bylo nejvíce výjezdů. Výrazný pokles tohoto výdaje lze sledovat v roce 2020 a 2021. V tomto období poklesl počet provedených zásahů pod 300 zásahů za rok, ale pokles výdajů mohl být způsoben mimo jiné i poklesem cen pohonných hmot. Pohonné hmoty se tankují nejen do vozidel, ale také motorových pil, agregátů nebo přenosných stříkaček.

Do skupiny výdajů opravy a udržování spadají výdaje spojené s opotřebením majetku. K tomu dochází používáním hasičských zbrojnic, inventáře, vybavení a techniky. Mezi největší výdaje lze zařadit výdaje na techniku, která po zásazích musí podstoupit servisní prohlídky, aby byla zajištěna její funkčnost v případě vyhlášení poplachu.

S tím souvisí i výdaje na služby a ostatní. Největším výdajem je zde telekomunikace. Pomocí této služby jsou členové svoláni v okamžiku, kdy byl vyhlášen poplach a jednotka musí vyjet k mimořádné události. Dále lze do této skupiny zařadit například poštovní služby, školení, nájemné, výdaje na pohoštění nebo jiné služby. Co se týká školení, tím procházejí všichni

členové jednotek sboru dobrovolných hasičů pravidelně. Tato školení jsou povinná a zaměřují se na bezpečnost a ochranu zdraví při práci nebo jak provést protipožární zásah nebo vyproštění z vozidla či evakuaci budovy. Tato školení zajišťuje Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje. Graf 7 ukazuje procentuální zastoupení kumulovaných výdajů za sledované období, rozdělené podle ukazatelů.

Graf 7: Poměrové zastoupení výdajů za celé sledované období

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

Nejmenším výdajem sledovaného období jsou pohonné hmoty, které tvořili 7 % z celkových běžných výdajů. Naopak technické a materiální prostředky tvořily téměř 1/3 z celkových výdajů a zaujímají tak největší podíl na výdajích. Běžné výdaje podmiňují provedení zásahu. Tabulka 7 pro zajímavost uvádí průměrnou cenu na jeden provedený zásah (bez započtení kapitálových výdajů).

Tabulka 7: Průměrné výdaje na jeden zásah (v tis. Kč)

	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
výdaje na zásah	15,41	11,07	6,75	7,93	8,61	7,48	5,93	13,84	14,62	8,50

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

Vypočtené hodnoty v čase stoupají a klesají, nejsou neměnné. Výše ceny jednotlivých výjezdů za daný rok jsou ovlivněny výší běžných výdajů a provedených zásahů. Jedná se ovšem pouze o orientační výpočet, protože není ve výpočtu zohledněn typ zásahu a s tím spojená ekonomická náročnost zásahu.

4.1.1 Nákladnost jednotek PO

Odbor krizového řízení, který zodpovídá za chod jednotek požární ochrany zřizované obcí, nevede podrobné účetnictví. Není vedena evidence běžných výdajů pro každou JPO III zvlášť, ale tyto výdaje jsou evidovány pouze hromadně. Proto nelze povést přesnou analýzu výdajů pro jednotlivé zbrojnice, lze však tyto výdaje rozpočítat například na základě počtu členů jednotky, počtu výjezdů nebo výměře zbrojnic. V tabulce 8 je provedeno orientační porovnání refundací mezd, které je rozpočítáno na jednotky podle počtu členů.

Tabulka 8: Refundace mezd na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	78,6	93,6	75,7	68,8	84,4	244,7	188,5	54,2	52,4	107,4
Třebeš	97,1	115,7	93,5	84,9	104,2	302,2	232,8	66,9	64,7	132,6
Plácky	69,4	82,6	66,8	60,7	74,5	215,9	166,3	47,8	46,2	94,7
Plačice	78,6	93,6	75,7	68,8	84,4	244,7	188,5	54,2	52,4	107,4
Malšova Lhota	69,4	82,6	66,8	60,7	74,5	215,9	166,3	47,8	46,2	94,7
Březhrad	0	0	89	80,9	99,3	287,8	221,7	63,7	61,6	126,3

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024

Porovnání výdajů na technické a materiální prostředky mezi zbrojnicemi je provedeno v tabulce 9. Hodnoty v tabulce vycházejí z výdajů na materiální a technické pomůcky a z počtu zásahů, protože materiál a pomůcky jsou spotřebovávány při jednotlivých zásazích.

Tabulka 9: Technické a materiální prostředky na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	166,2	101,3	110,8	83,5	136,8	116,6	66,1	149,8	173,4	78,6
Třebeš	209,1	199,9	278,	248,4	309,8	255,3	140,7	271,8	490,2	161,4
Plácky	257,4	163,6	217,6	204,4	240	181,3	99,1	366,2	328,8	107,1
Plačice	198,4	153,2	133,	208,8	173	284,9	320,5	210,8	239,1	74,3
Malšova Lhota	316,4	189,5	213,5	171,4	276,3	296	189,6	416,1	203,2	102,9
Březhrad	0	0	32,2	8,8	86,5	70,3	52,6	138,7	143,5	80

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

V tabulce 10 jsou orientačně porovnány provozní náklady zbrojnic rozpočítané na jednotku podle výměry v metrech čtverečných.

Tabulka 10: Provozní náklady zbrojnic na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	91,2	70,9	57,6	54,2	56,9	61,6	56,5	74,0	82,6	110,8
Třebeš	108,9	84,7	68,8	64,7	68	73,6	67,4	88,4	98,6	132,4
Plácky	78,8	61,3	49,8	46,8	49,2	53,2	48,8	64	71,4	95,8
Plačice	97,5	75,8	61,6	57,9	60,9	65,9	60,4	79,2	88,3	118,5
Malšova Lhota	102,6	79,7	64,8	60,9	64	69,3	63,5	83,3	92,9	124,7
Březhrad	0	0	90,8	85,4	89,7	97,1	89,0	116,7	130,2	174,7

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), Český úřad zeměměřický a katastrální, c2004-20024

Tato tabulka nereflektuje skutečnost, zda je zbrojnice zateplena či nikoli. Zbrojnice Březhrad je jako jediná zateplená, avšak s největší výměrou má v tabulce nejvyšší hodnoty.

Nejmenší objem, avšak jeden z nejdůležitějších výdajů, doznaly pohonné hmoty. Jejich význam je neopomenutelný. Tabulka 11 reflektuje orientační spotřebu pohonných hmot, které jsou rozpočítány podle jednotek dle počtu provedených zásahů.

Tabulka 11: Pohonné hmoty na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	37	34,4	26,5	17,7	23	26	27,3	14,5	16,9	32,7
Třebeš	46,6	67,8	66,6	52,6	52,1	57,1	58,2	26,3	47,8	67,1
Plácky	57,3	55,5	52,1	43,3	40,4	40,5	41	35,4	32,1	44,5
Plačice	44,2	52	31,8	44,2	29,1	63,7	132,6	20,4	23,3	30,9
Malšova Lhota	70,4	64,3	51,1	36,3	46,5	66,2	78,4	40,2	19,8	42,8
Březhrad	0	0	7,7	1,9	14,5	15,7	21,8	13,4	14	33,3

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

Se spotřebou pohonných hmot se váží výdaje na opravu a udržování jak používané techniky, tak i zbrojnic. Veškerý majetek podléhá opotřebení a je zapotřebí investic, aby se zamezilo jeho dalšímu chátrání. Tyto výdaje jsou zaznamenány v tabulce 12. Výdaje jsou rozpočítány na jednotku podle počtu zásahů.

Tabulka 12: Opravy a udržování na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	79,5	117,9	78,9	73,2	73	78,2	58,2	73,4	60,5	84
Třebeš	100	232,7	197,9	217,8	165,4	171,2	123,9	133,1	171,1	172,5
Plácky	123,1	190,4	154,9	179,2	128,2	121,6	87,3	179,3	114,8	114,5
Plačice	94,9	178,3	94,6	183,1	92,4	191	282,3	103,2	83,5	79,4
Malšova Lhota	151,4	220,6	152	150,3	147,5	198,5	167	203,8	70,9	109,9
Březhrad	0	0	22,9	7,7	46,2	47,1	46,3	67,9	50,1	85,5

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová

komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

Posledním sledovaným ukazatelem jsou výdaje na služby a ostatní. V tabulce 13 jsou výdaje na služby orientačně rozpočítány dle jednotek pomocí počtu členů jednotky.

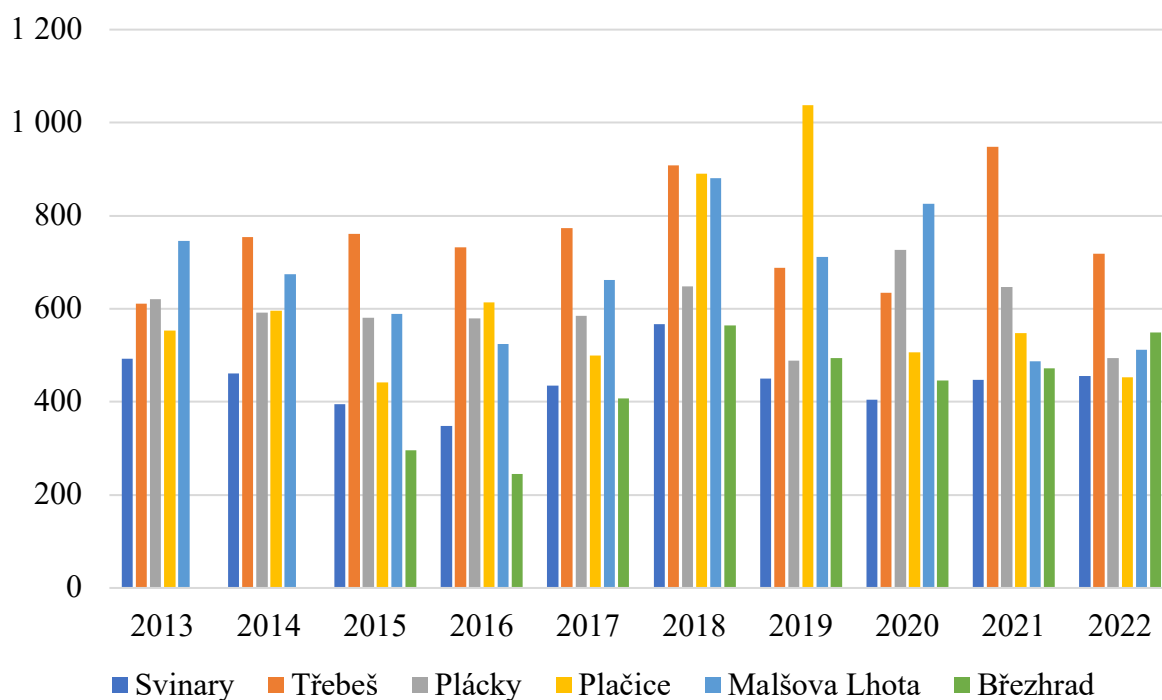
Tabulka 13: Služby a ostatní na jednotku (v tis. Kč)

jednotka	rok									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svinary	39,7	42,7	45,6	51,3	60,2	39,7	52,9	39	61,3	41,9
Třebeš	49	52,8	56,3	63,3	74,4	49,1	65,4	48,2	75,7	51,7
Plácky	35	37,7	40,2	45,2	53,1	35,1	46,7	34,4	54,1	37
Plačice	39,7	42,7	45,6	51,3	60,2	39,7	52,9	39	61,3	41,9
Malšova Lhota	35,0	37,7	40,2	45,2	53,1	35,1	46,7	34,4	54,1	37
Březhrad	0	0	53,6	60,3	70,8	46,7	62,3	45,9	72,1	49,3

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024

Vyjádření nákladnosti jednotek v jednotlivých letech sledovaného období je provedeno v následujícím grafu 8.

Graf 8: Běžné výdaje rozdělené podle jednotek (v tis. Kč)

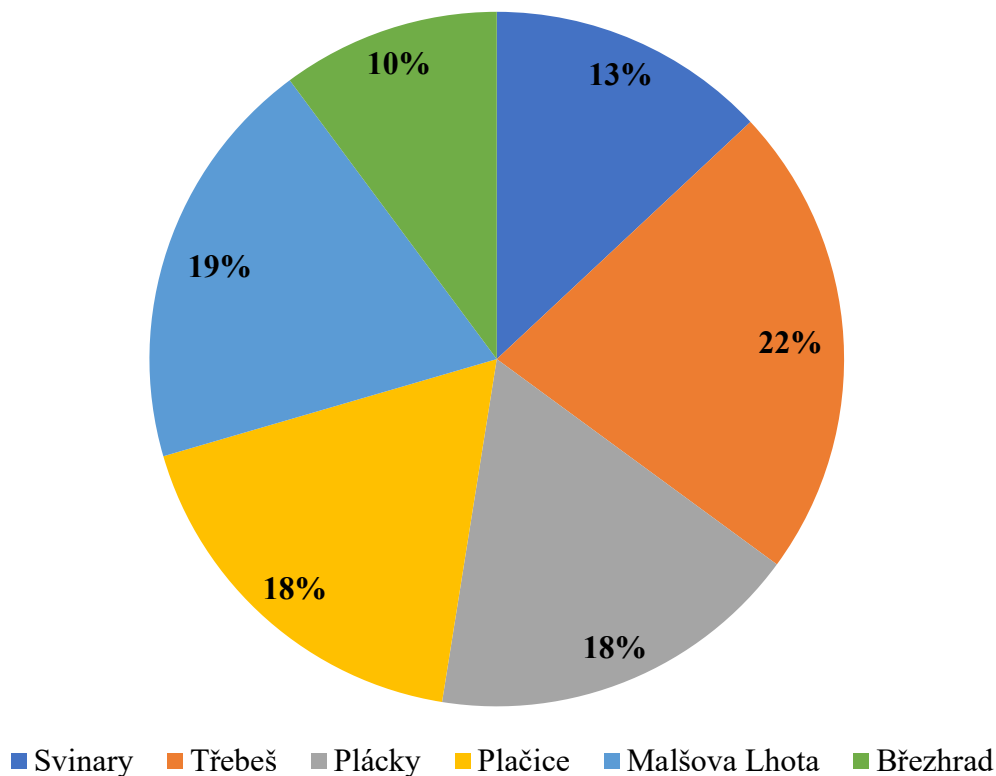

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024, e-mailová komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

Zde se jako jednotka s největšími běžnými výdaji jeví Třebeš, která dosahovala téměř celé sledované období nejvyšších výdajů. Tento stav potvrzuje i graf 9, kde jsou uvedeny

celkové běžné výdaje za sledované období. Tato stanice měla největší počet členů a dosahovala největšího počtu provedených zásahů.

Graf 9: Podíl jednotek na celkových běžných výdajích

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c), e-mailová komunikace s Josefem Janurou z 12. března 2024, e-mailová komunikace s Petrou Fiedlerovou z 22. března 2024

4.2 Analýza kapitálových výdajů

Statutární město Hradec Králové ve sledovaném období vynaložilo v podobě kapitálových výdajů na požární ochranu částku přesahující 50 milionů korun, které byly dle závěrečných účtů města Hradce Králové (c2024b, c2024c) uvolněny hlavně na obnovu vozového parku a stavbu a rekonstrukci zbrojnice Plačice a Březhrad a jejího okolí. Podrobnější náhled na rozdělení kapitálových výdajů poskytuje tabulka 14, která je rozdělena podle jednotek a směřování výdaje. Tyto výdaje byly realizované každý rok sledovaného období, kromě let 2014, 2022, proto tyto roky nebyly zahrnuty do tabulky. Příčinou je hlavně pokles objemu financí na požární ochranu, která vyplývá z grafu 4.

Tabulka 14: Porovnání kapitálových výdajů dle jednotek (v tis. Kč)

jednotka		rok							
		2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Svinary	stavby	–	–	–	–	–	–	–	–
	technika	–	816,2	–	–	–	–	–	–
Třebeš	stavby	–	–	–	–	–	–	–	–
	technika	–	–	–	–	0,3	6 997,4	–	–
Plácky	stavby	–	–	–	–	–	–	–	–
	technika	–	816,2	–	–	0,3	6 997,4	84,2	–
Plačice	stavby	2 407,4	–	–	–	–	–	–	–
	technika	6 166	–	861,5	–	–	136,1	–	–
Malšova Lhota	stavby	–	–	–	–	–	–	–	–
	technika	–	0,8	6 775	–	–	–	–	–
Březhrad	stavby	–	–	–	3 601,3	11 841,4	–	–	–
	technika	–	–	–	–	–	–	–	997,1
ostatní		1 426,8	–	301,6	–	–	56,9	–	997,1

Zdroj: vlastní zpracování dle (Statutární město Hradec Králové, c2024b)

Pod položkou ostatní se nachází takové investice, které nebyly přiděleny žádné jednotce nebo jednotce JPO V. Příkladem je modulární stanový systém, který je připravený na použití při mimořádných událostech většího rozsahu nebo dopravní automobil v roce 2021.

Tabulka 15 představuje výdaje, které vynaložily jednotlivé jednotky v celkových konečných hodnotách.

Tabulka 15: Celkové kapitálové výdaje podle jednotek (v tis. Kč)

	jednotka							
	Svinary	Třebeš	Plácky	Plačice	Malšova Lhota	Březhrad	ostatní	celkem
výdaje	816,2	6 997,7	7 898,1	9 571	6 775,8	16 439,8	10 650,6	59 149

Zdroj: vlastní zpracování dle (Statutární město Hradec Králové, c2024b)

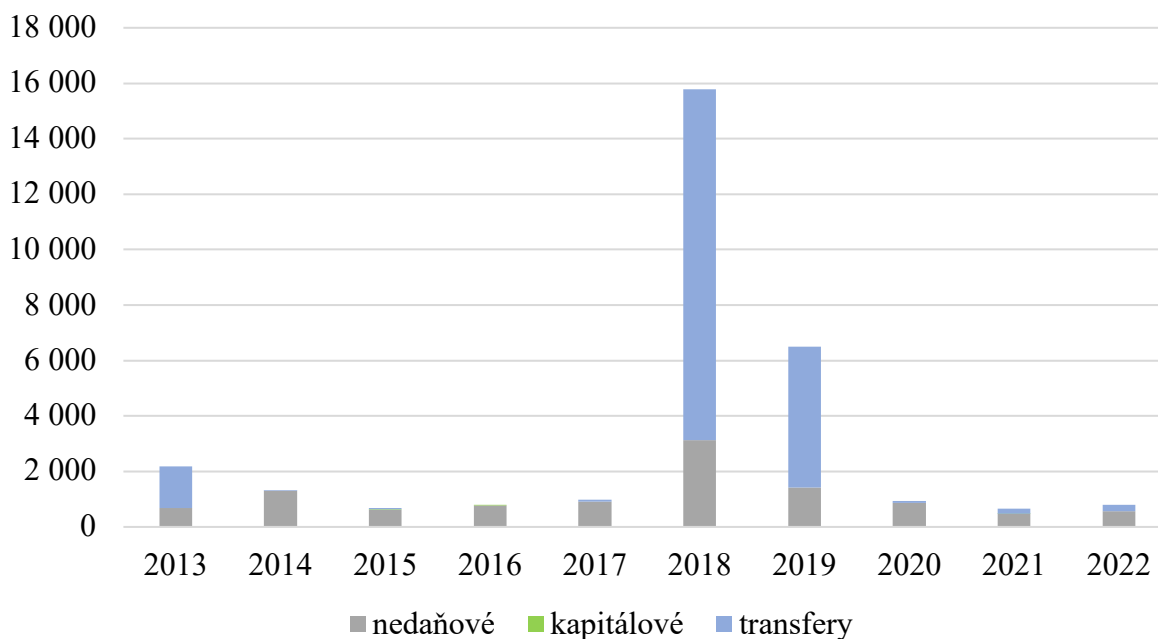
Z tabulky 15 jasně vyplývá, že jednotkou s nejmenším objemem kapitálových výdajů jsou Svinary. Za celé sledované období obdržela pouze kapitálový výdaj na pořízení nového dopravního automobilu. Naopak jednotkou s největšími kapitálovými výdaji se stala jednotka Březhrad, která byla nově zařazena do plošného pokrytí kraje a musela tak být přebudována její zbrojnice s celkovými náklady přes 15 milionů korun. Statutární město Hradec Králové na tuto rekonstrukci obdrželo investiční dotaci ze státního rozpočtu v celkové výši 10, 58 mil. Kč. Tím byly pokryty zhruba 2/3 celkových výdajů (Statutární město Hradec Králové, c2024b)

Mezi nejvýznamnější investice lze řadit již zmiňované rekonstrukce požární zbrojnice Plačice v roce 2013 a výstavbu zbrojnice Březhrad. Nové cisternové vozy byly pořízeny v roce 2013 do Plačic, v roce 2016 do Malšovy Lhoty a v roce 2019 do Třebše a na Plácky. V roce 2020 byl pořízen lodní motor pro JSDH Plácky a v roce 2019 vyprošťovací zařízení pro JSDH Plačice. Nákup dopravních automobilů probíhal v letech 2015, kdy byly pořízeny dva kusy, v roce 2016 jeden kus a v roce 2021 dva kusy.

4.3 Příjmy určené na požární ochranu

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje zřizované městem Hradec Králové, označené jako JPO III, realizovaly nedaňové, kapitálové a transferové příjmy. Tuto skutečnost ukazuje graf 10, kde jsou jednotlivé druhy příjmů.

Graf 10: Struktura příjmů požární ochrany (v tis. Kč)

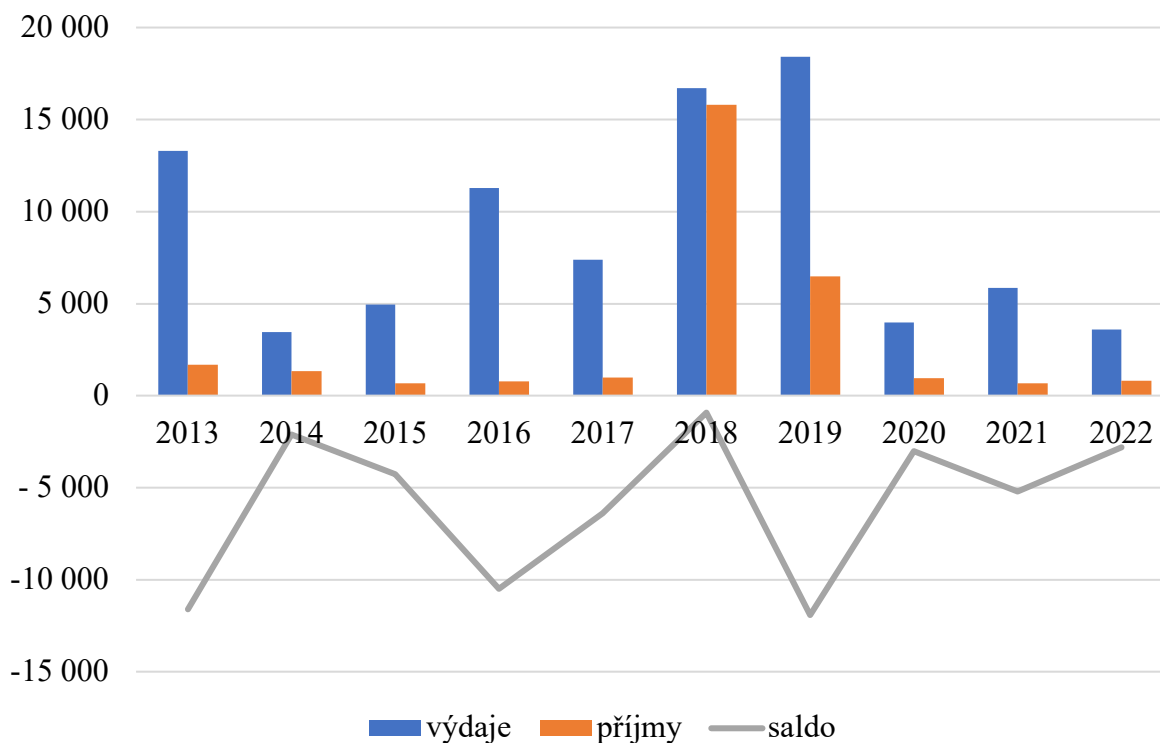

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

V grafu lze spatřit skutečnost, že v roce 2018 a 2019 byly příjmy z transferů v rekordních číslech. A to z důvodu státních dotací na rekonstrukci požární zbrojnice Březhrad a nákupu nových cisternových automobilových stříkaček. Nedaňové příjmy jsou v čase téměř konstantní, výjimkou jsou opět roky 2018 a 2019. Do této skupiny spadá například prodej nekapitálového majetku nebo vybrané sankce či pokuty. Kapitálové příjmy jsou minimální (v řádu nízkých tisíců Kč). Jedná se o prodej kapitálového majetku, zejména vozidel, které jsou vyřazeny z používání.

Pro porovnání celkových příjmů a celkových výdajů je zde uveden graf 11. Tento graf je rozdělen podle sledovaného období na příjmy, výdaje a saldo.

Graf 11: Porovnání celkových příjmů a výdajů na požární ochranu (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle Statutární město Hradec Králové (c2024b, c2024c)

Z grafu je zřejmé, že v celém sledovaném období, jsou výdaje na požární ochranu vyšší než příjmy na to určené. Jedná se o typickou vlastnost organizací veřejného sektoru. Tu část výdajů, která není profinancována formou dotací od vyšších územních celků, případně jinými zdroji, musí dofinancovat město z obecního rozpočtu. Je zřejmé, že pro rozpočet města Hradec Králové to byla v posledních deseti letech zátěž celkem 58,77 mil. Kč.

5 Vyhodnocení analýzy a návrhy na zlepšení

V této kapitole je provedeno vyhodnocení výsledků analýzy výdajů a příjmů jednotek požární ochrany ve Statutárním městě Hradec Králové za vymezené desetileté období, kterým jsou roky 2013–2022. Data pro analýzu byla vedena za celek, nikoli za každou jednotku odděleně. Proto se práce na začátku čtvrté kapitoly věnovala celkovým výdajům města na požární ochranu, ne však jednotlivým jednotkám PO. Pro potřeby porovnání výdajů jednotlivých jednotek bylo nutné přistoupit k orientačnímu rozpočítání celkových výdajů tak, aby bylo možné provést jejich porovnání. Za tímto účelem bylo nutné údaje očistit o jednotku JPO V, která také byla zahrnuta v datech.

Prvním sledovaným ukazatelem byly výdaje na refundace mezd. Zde se započítávají závazky vyplývající z dohod o provedení práce, které mají členové uzavřené. Také sem spadají náhrady mzdy za zameškání práce z důvodu vyhlášení poplachu nebo povinné odvody na sociální a zdravotní pojištění. Město Hradec Králové za celé sledované období zaplatilo na refundaci mezd částku téměř 7,1 mil. Kč. **Možného snížení této položky lze dosáhnout například používáním moderních technologií, které zrychlí průběh zásahu nebo zamezí vzniku mimořádné události.**

V pořadí druhým ukazatelem byly výdaje na technické a materiální prostředky. Zde město vynaložilo přes 11,6 mil. Kč. Tento ukazatel dosahoval ve sledovaném období největších výdajů, kromě let 2014, 2018 a 2019. Ke spotřebě těchto prostředků dochází během zásahů nebo morálním zastaráváním. **Ke snížení výdajů lze využít například hromadný nákup pro všechny jednotky, kdy je poskytnuta množstevní sleva. Dalším možným řešením je změna dodavatele přes výběrové řízení, kdy může dojít ke snížení ceny. Lze také využít společný nákup s krajskými hasiči, kteří obdobné prostředky také spotřebovávají.**

Třetím ukazatelem byly provozní náklady zbrojnic. Hlavními výdaji jsou náklady na vytápění a elektrickou energii. Také sem spadá vodné a stočné nebo poplatek za svoz odpadu. Celkové výdaje dosahovaly částky přesahující 5,5 mil. Kč. **Snížení provozních nákladů zbrojnic lze provést například výměnou starých žárovek za úspornější s LED technologií. Další možností je poptání nového dodavatele energií nebo změnou způsobu vytápění či získávání elektrické energie. Zde se nabízí výměna plynových kotlů za elektrické a montáž tepelných čerpadel. Významnou měrou by mohlo přispět i zateplení budov, kdy nebudou tepelné úniky skrze zdi. Tím by se i samotný provoz jednotek stal více ekologický. Státní fond životního prostředí ČR (c2024) do 28. 6. 2024 přijímá žádosti na zvýšení energetické účinnosti**

a snížení skleníkových plynů veřejných budov, kam spadají i hasičské zbrojnice. Touto cestou lze snížit energetickou závislost budov a docílit snížení výdajů na chod zbrojnic.

Další indikátor byl ukazatel výdajů na pohonné hmoty. Ten dosahoval nejmenších hodnot, celkové výdaje byly ve výši přesahující 2,5 mil. Kč. **Zde se možným navrhovaným řešením na úsporu jeví správné vyhodnocení situace, zda vyvolat poplach nebo ne.** Měření spotřeby v souvislosti se zajišťováním požární ochrany nedává smysl, přesto by měla být vidět snaha o šetření palivem, nikoli jeho zbytečným plýtváním. **Možnou snahou může být obměna vozového parku, kdy se nákupem nové techniky s moderními motory sníží spotřeba vozidla. Tím lze dosáhnout i poklesu výdajů na opravy a udržování, kdy jsou do funkčnosti staré techniky vkládány nemalé finanční prostředky.**

Pátým ukazatelem byly výdaje na opravy a udržování. Zde se výdaje projevují jako opotřebenosti majetku a jsou spojeny s počtem výjezdů. Výdaje města na tento ukazatel činily téměř 7,7 mil. Kč. Výdaje ve sledovaném období dosahují průměrné hodnoty téměř 800 tisíc Kč. **Ke snížení je zapotřebí provést šetření, na jaký druh opravy a udržování jsou prostředky vynakládány a zvážit, zda není lepším řešením nákup nové techniky, na kterou mohou být poskytnuty dotace. Pokud taková možnost existovat nebude, je zapotřebí uvolnit větší množství prostředků, aby se zabránilo vzniku větších, složitějších a finančně nákladnějších oprav.**

Šestým ukazatelem byly výdaje na služby a ostatní. Zde jsou služby školení, telekomunikační služby, cestovné a výdaje na pohoštění. Tyto výdaje činily celkem ve sledovaném období téměř 3,2 mil. Kč. Na začátku sledovaného období měly tyto výdaje rostoucí trend, po zbytek období lze spatřit periodicitu ve výši výdajů, která se každé dva roky opakuje. Členové procházejí pravidelnými školeními a jsou pořádány různé akce. Největším výdajem je položka na telekomunikační služby, kterými jsou členové jednotky svoláni v případě poplachu. **Zde lze náklady snížit porovnáním cen a nabídek poskytovatelů služeb.**

U ukazatele výdaje na dlouhodobý majetek z tabulky vyplývá, že téměř veškeré investice směřovaly na budovy nebo techniku v podobě aut a cisteren. Ve sledovaném období byly pořízeny celkem čtyři cisternové automobilové stříkačky a pět dopravních automobilů. Tyto investice byly rozprostřeny do všech jednotek. Výdaje na budovy směřovaly hlavně na vybudování nové hasičské zbrojnice Březhrad. Dalším výdajem do budov byla rekonstrukce zbrojnice Plačice v roce 2013. Ve sledovaném období nedošlo u zbývajících zbrojnic

k investicím do budov. **Kapitálovými výdaji v podobě investic do nemovitostní lze snížit běžné výdaje (náklady na chod zbrojnic, opravy a udržování).**

Zajímavým ukazatelem byl počet a druh zásahu, na které byla jednotka vyslána krajským operačním a informačním střediskem hasičského záchranného sboru ČR Královéhradeckého kraje. Z dat vyplynulo, že nejvytíženější jednotkou je JSDH Třebeš, která měla 975 výjezdů. Tato jednotka zaznamenala i nejvyšší počet planých poplachů, celkem 288 (46,1 %). Takto vysoký počet událostí je zřejmě zapříčiněn umístěním jednotky. Nachází se v blízkosti velkých sídlišť. Další vysoké počty zásahů měly jednotky Malšova Lhota a Plačice. Celkově největším dílem se na počtu výjezdů podílel dozor na akcích, které se konaly na území města Hradec Králové, celkem 1 796 dohledů. Podle Statutárního města Hradec Králové (c2024b, c2024c) město nepřijalo žádné finanční náhrady přímo spojené s vykonanými dozory, ať se jednalo o akce pořádané městem či akce soukromé. V četnosti následuje technická pomoc, požár a planý poplach. Technická pomoc dominuje u všech jednotek kromě Třebše, kde dominuje planý poplach. Výjezdy spojené s planým poplachem zaujímají poměrně vysoké číslo, přesně 625 (14,9 %) z celkového počtu 4 201 událostí. Nejvíce planých poplachů zaznamenala jednotka Třebeš. Takto vysoký počet planých poplachů s sebou nese nemalé finanční náklady. Statutární město Hradec Králové žádné sankce za planý poplach nevybírání, neboť město jako takové jednotky nevysílá. To spadá do gesce krajských hasičů. Je zapotřebí zaměřit se na místo, kde plané poplachy vznikají. To může být buď ze strany veřejnosti, která volá na tísňovou linku, nebo ze strany operačního důstojníka, který jednotky na místo vysílá. **Možným řešením pro plané poplachy vyvolané stranou veřejnosti je zavedení osvětové kampaně, která by ukázala, kdy je asistence jednotky nutná. Dalším možným opatřením, které lze přijmout, je kvalitnější požární ochrana v podnicích. Pokud je v podniku vysoká prašnost, může být vyvolán planý poplach, protože čidlo zaznamená zhoršenou kvalitu vzduchu. Zde lze apelovat na majitele těchto podniků, aby zavedli opatření, například kontrolu zaměstnancem vrátnice, který provede kontrolu a poté v případě potřeby zavolá na linku 150.**

Dalším doporučením je zajistit sledování výdajů jednotlivých jednotek, nikoli sledovat výdaje jako celek. Efektivních úspor lze dosáhnout v případě, kdy lze jednoznačně určit zdroj úniku a zamezit tak dalším možným ztrátám. Pokud žádná přesná evidence výdajů jednotlivých jednotek neexistuje, jako je tomu v případě města Hradec Králové, může docházet k neefektivnímu hospodaření a netransparentnosti úřadu jako celku. Statutární město Hradec Králové by mělo zavést efektivnější a podrobnější evidenci výdajů jednotlivých jednotek požární ochrany, které spravuje.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zabývala tématem hospodaření jednotek požární ochrany. Práce se zaměřila na hospodaření JPO III v Hradci Králové v období let 2013-2022. Tato práce je významná zejména v ohledu kontroly hospodaření a nakládání s veřejnými prostředky.

Praktická část bakalářské práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, deskripce jednotek, analýza hospodaření a vyhodnocení s návrhy na zlepšení. Nejprve bylo rozebráno Statutární město Hradec Králové, následně jednotky s umístěním na území města a také počty a druh zásahů, na které byly jednotky ve sledovaném období vyslány. Poté byla provedena samotná analýza hospodaření. Zde se sledovaly druhy příjmů a výdajů. K tomuto účelu byla využita data ze závěrečných účtů Statutárního města Hradec Králové a z e-mailové komunikace se zaměstnanci Odboru krizového řízení Magistrátu města Hradec Králové. Z dat byly vytvořeny porovnávané ukazatele. Protože město Hradec Králové nevede evidenci výdajů jednotlivých jednotek, ale pouze jako celku, bylo nutné data přepočítat dle odpovídajícího klíče. Pomocí ukazatelů bylo provedeno mezijednotkové srovnání výdajů běžných a kapitálových.

Analýza byla zaměřena především na výdaje. Příjmy na požární ochranu nebyly pro potřeby práce stěžejní, protože odbor krizového řízení má rozpočet, který je navázán na rozpočet města a případný schodek je kryt právě tímto rozpočtem. Lze určit příjmy z obecního rozpočtu, nedaňové, kapitálové a transfery, které byly určeny přímo na jednotky požární ochrany – dobrovolná část. Co se týče výdajů, ty byly pro potřeby práce rozčleněny na běžné a kapitálové. U každého druhu proběhla analýza, která byla porovnána napříč všemi šesti jednotkami. Z běžných výdajů byly největší položkou výdaje na technické a materiální prostředky, tedy drobný dlouhodobý majetek. Kapitálové výdaje byly vynaloženy zejména na stavby a pořízení vozidel. Z dlouhodobého hlediska nedochází k naplňování stoupajícího množství financí na požární ochranu, což vyvolává potřebu pečlivějšího sledování výdajů s důrazem na jejich rozdělení dle konkrétních jednotek.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Česká kancelář pojistitelů, c2023a. O fondu. Fond zábrany škod [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů [cit. 2023-12-13]. Dostupné z: <https://www.fondzabranyskod.cz/o-fondu/co-je-fzs>.
- [2] Česká kancelář pojistitelů, c2023b. Projekty – poskytnuté prostředky. Fond zábrany škod [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů [cit. 2023-12-13]. Dostupné z: <https://www.fondzabranyskod.cz/podporene-projekty/prehled-pridelenych-prostredku>.
- [3] ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>.
- [4] ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-10-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.
- [5] ČESKO, 1999. Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-12-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-168>.
- [6] ČESKO, 2000a. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 2024-01-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.
- [7] ČESKO, 2000b. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>.
- [8] ČESKO, 2000c. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>.

- [9] ČESKO, 2000d. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>.
- [10] ČESKO, 2001. Vyhláška č. 247/2001 Sb., Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>.
- [11] ČESKO, 2006. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>.
- [12] ČESKO, 2007. Vyhláška č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-35>.
- [13] ČESKO, 2015. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších právních předpisů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2023 [cit. 2023-10-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>.
- [14] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, c2024. Veřejná databáze. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]. Praha: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [cit. 2024-03-17]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=RSO06&z=T&f=TABULKA&katalog=30829&u=v51_VUZEMI_43_569810&&c=v357~3_RP2022&str=v51.
- [15] ČEZ, a. s., c2024. Hasiči v Ločenicích mají novou dýchačí techniku díky Nadaci ČEZ. ČEZ, a. s. [online]. Praha: ČEZ, a. s. [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.nadacecez.cz/cs/pro-media/aktuality/hasici-v-lochenicich-maji-novou-dychaci-techniku-diky-nadaci-cez-141908/index.shtml>.
- [16] Český úřad zeměměřický a katastrální, c2004-20024. Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. Praha: Český úřad zeměměřický a katastrální [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://nahlizeniidokn.cuzk.cz/VyberKatastrMapa.aspx>.
- [17] FIEDLEROVÁ, Petra, referent – bezpečnost státu, 2024. Podklady k BP [e-mailová komunikace]. 22. března 2024, 13:41 CET [cit. 2024-03-25]. Osobní komunikace.
- [18] FIEDLEROVÁ, Petra, referent – bezpečnost státu, 2024. Podklady k BP [e-mailová komunikace]. 25. března 2024, 16:10 CET [cit. 2024-03-25]. Osobní komunikace.

- [19] FTV Prima spol. s r. o., b.r. Před 356 lety stál největší požár v historii Londýna život stovek lidí. Kdo ohnivou zkázu způsobil? FTV Prima spol. s r. o. [online]. Praha: FTV Prima spol. s r. o. [cit. 2023-01-17]. Dostupné z: <https://zoom.iprima.cz/velky-pozar-londyna/pred-355-lety-stal-nejvetsi-pozar-v-historii-londyna-zivot-stovek-lidi-kdo-ohnivou-zkazu-zpusobil>.
- [20] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023a. Fotogalerie. Praha Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/fotogalerie/dne-23-brezna-1853-byl-v-praze-zalozen-prvni-profesionalni-sbor-na-uzemi-ceske-republiky-384280.aspx>.
- [21] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023b. Historie. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx>.
- [22] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023c. Integrovaný záchranný systém. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>.
- [23] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023d. Jednotky požární ochrany. Platné normy. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/platne-normy.aspx>.
- [24] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023e. Právní a ostatní předpisy. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-a-ostatni-predpisy-588431.aspx>.
- [25] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023f. Organizace. Záchranný útvar Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>.
- [26] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023g. Výkon služby. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

- [27] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023h. Jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po.aspx>.
- [28] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023ch. Jednotky PO. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.
- [29] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023i. Přidej se k nám! Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pridejte-se-k-nam.aspx>.
- [30] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023j. Specifika služebního poměru. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/specifika-sluzebniho-pomeru.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.
- [31] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023k. Sociální výhody. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/specifika-sluzebniho-pomeru.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.
- [32] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023l. Specifika služebního poměru. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/specifika-sluzebniho-pomeru.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.
- [33] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023m. Přijetí do služebního poměru. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx>.

- [34] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023n. Přijetí do pracovního poměru. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2023-11-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prijeti-do-pracovniho-pomeru-podminky-prijeti-do-pracovniho-pomeru-u-hzs-cr.aspx>.
- [35] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2023o. Požadavky na věcné prostředky. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozadavky-na-vecne-prostredky.aspx>.
- [36] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2024a. Finanční zdroje pro JPO a VZS. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/financni-zdroje-pro-jpo-a-vzs-pdf.aspx>.
- [37] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2024b. Pokyn GŘ HZS ČR č 47/2009. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2024-03-25]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/p47-09-poskytovani-oop-ve-zneni-ca49-doc.aspx>.
- [38] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, c2024c. Zásah ve Vrběticích pokračuje. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2024-04-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/zasah-ve-vrbeticich-pokracuje.aspx>.
- [39] Hasiči Lhoty u Potštejna, c1894-2023. Rozdíl mezi SDH a JSDH. Hasiči Lhoty u Potštejna [online]. Lhoty u Potštejna: Hasiči Lhoty u Potštejna [cit. 2023-11-08]. Dostupné z: <https://hasicilhoty.cz/?s=rozdil-mezi-sdh-a-jsdh>.
- [40] Hasiči online, b. r. Kdo je to hasič. Hasiči online [online]. Neveklov: K-MEDIA production [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://www.hasici-online.cz/kdo-je-to-hasic/>.
- [41] JANURA, Josef, vedoucí odboru, 2024. RE: Podklady pro BP [e-mailová komunikace]. 12. dubna 2024, 8:13 CET [cit. 2024-04-21]. Osobní komunikace.
- [42] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2024a. Integrovaný regionální operační program poskytuje dotace na zlepšení kvality života v regionech. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/>.

- [43] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, c2024b. Integrovaný záchranný systém. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2024-03-07]. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/irop-2021-2027/temata/integrovaný-zachranný-system>.
- [44] Ministerstvo vnitra České republiky, c2024a. Rozpočet MV ČR. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2024-03-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-cr.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>.
- [45] Ministerstvo vnitra České republiky, c2024b. Působnost ministerstva. Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2024-01-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>.
- [46] MONITOR – Státní pokladna, c2023a. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2023-12-21]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/statni-sprava/casove-rady>.
- [47] MONITOR – Státní pokladna, c2023b. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2023-12-22]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/kapitola/314/prehled?rad=t&obdobi=2310>.
- [48] MONITOR – Státní pokladna, c2024a. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/70889546/prehled?obdobi=2312&rad=t>.
- [49] MONITOR – Státní pokladna, c2024b. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00064581/prehled?rad=t&obdobi=2312>.
- [50] MONITOR – Státní pokladna, c2024c. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2024-03-25]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00268810/prehled?rad=t&obdobi=2312>.
- [51] MONITOR – Státní pokladna, c2024d. Ministerstvo financí. In: Monitor [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR [cit. 2024-03-29]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00299308/prehled?rad=j&obdobi=2312>.

- [52] Nadace AGROFERT [online], c2023. Praha: Nadace AGROFERT [cit. 2024-01-18]. Dostupné z: <https://www.nadace-agrofert.cz/projekty/hasici>.
- [53] NAHODIL, František a kol., 2009. Veřejné finance v České republice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o. ISBN 978-80-7380-162-5.
- [54] PETEROVÁ, Helena, 2016. Finanční hospodaření územních samosprávných celků. Vydání: páté aktualizované a rozšířené. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha. ISBN 978-80-86976-35-8.
- [55] POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN, 2019. Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva). První vydání. Průhonice: Professional Publishing. ISBN 978-80-88260-32-5.
- [56] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování obcí, měst a regionů – teorie a praxe. Vydání: třetí aktualizované a rozšířené. Praha: GRADA, a. s. ISBN 978-80-247-5921-0.
- [57] REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv, 2004. Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe. Praha: Ekopress. ISBN 80-86119-83-1.
- [58] Sbor dobrovolných hasičů Praha 1, b. r. Historie dobrovolných hasičů. Sbor dobrovolných hasičů Praha 1 [online]. Praha: Sbor dobrovolných hasičů Praha 1 [cit. 2023-10-31]. Dostupné z: <https://hasicipraha1.cz/historie-dobrovolnych-hasicu/>.
- [59] Seznam.cz, a. s., c2024. Mapy.cz [online]. Praha: Seznam.cz, a. s. [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=15.8276130&y=50.2100317&z=13>.
- [60] Státní fond životního prostředí ČR, c2024. 37. výzva – Komplexní úsporné projekty na veřejných budovách [online]. Praha: Státní fond životního prostředí ČR [cit. 2024-04-19]. Dostupné z: <https://opzp.cz/dotace/37-vyzva/>.
- [61] Statutární město Hradec Králové, c2024a. Jednotky SDH města Hradec Králové [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové [cit. 2024-03-19]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/jednotky-sdh-mesta-hradec-kralove/d-55389>.
- [62] Statutární město Hradec Králové, c2024b. Závěrečný účet archiv [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/zaverecny-ucet-archiv/ds-2295>.
- [63] Statutární město Hradec Králové, c2024c. Závěrečný účet [online]. Hradec Králové: Magistrát města Hradec Králové [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://www.hrdeckralove.org/zaverecny-ucet/ds-2137>.

- [64] Svaz dovozců automobilů – SDA, b. r. Přehled stavu vozového parku. Svaz dovozců automobilů [online]. Praha: Svaz dovozců automobilů [cit. 2023-12-22]. Dostupné z: <https://portal.sda-cia.cz/stat.php?v#str=vpp>.
- [65] SVOBODA, Michal, Radka VLADYKOVÁ, David BAUER, Miloslav KVAPIL a Miroslav MATEJ, 2021. Finanční řízení obcí. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, ISBN 978-80-88375-08-1.
- [66] ŠENOVSKÝ, Pavel, Michail ŠENOVSKÝ a Milan ORAVEC, 2020. Teorie krizového managementu. 2. rozšířené vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 138 s. ISBN 978-80-7385-231-3.
- [67] TOCAUER, Martin a Ivana SCHNEIDEROVÁ, 2019. Rozpočet a rozpočtový proces. Praha: Acha obec účtuje s.r.o. ISBN 978-80-905420-8-2.
- [68] VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK, 2022. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Druhé, upravené vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5067-8.